BRABANT STRIP
MAGAZINE
Gratis tijdschrift voor leden van Brabant Strip

"In omnibus requiem quasivi, et nusquam inveni nisi in angulo cum libro"

Deze maand vertelt Jean Pleyers over de vloek van Keos en over zijn nieuwe reeks, *Giovani.* Wij noteerden vlijtig en zorgden gemakshalve voor een vertaling, vanaf pag. 4

nr.37 april 1996

BRABANT STRIP MAGAZINE

Het Vlaamse stripinformatieblad,
een uitgave van Brabant Strip, vereniging van stripliefhebbers.

Redactieadres:
Berreweide 34, 1840 Londerzeel.
tel: 052/30.50.40

Lidgeld 1996:
(B): 600fr., nr.979-7702011-22

(NI): 37,50 Nlg, Giro 7164404
(t.a.v. Henk Zonsveld
Meilag 38, 1619 XX Andijk).

INHOUD

Jean Pleyers 4

Jacques Martin 12

Reclamestrips 14

Nieuwe (?) strips 18

Exclusieve fragmenten uit het nieuwe verhaal van Jean Pleyers vind je vanaf pagina 4, en niet in het minst op de voorplaat. O ja, *ik heb overal rust gezocht en die alleen gevonden in een hoekje met een boekje*. Berg dat Latijns woordenboek maar weer op, het was een citaat uit *De naam van de roos*.

REDACTIE

Jean Smits, Frank Huygens, Yves Kerremans, Wim Cludts, J.P. Legein, Willem Gay, Bart Persoons,

Werkte mee aan dit nummer:
Michel Sels

Eindredactie en opmaak:
Patrick Vranken.

Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke toestemming.

Ave, waarde lezer

Er blijft ons weinig tijd om hier nog veel te schrijven, maar toch even dit. We hebben het druk met de jaarlijkse ruilbeurs en de veiling. De veilinglijst is afgesloten, maar de aanbiedingen blijven binnenstromen. Misschien voegen we, mits een zeer strenge selectie, enkele verrassingsloten toe. De ruilbeurs zien we zoals elk jaar als een niet-commerciëel gebeuren, waar we het liefst de leden zelf zien opdagen met interessante dubbels. Dat lukt steeds beter, want ook dit jaar weer bieden enkele nieuwe gezichten voor het eerst hun dubbels aan. Wie weet wat dààr tussen zit??. Dat betekent niet dat (semi-)professionelen niet welkom zijn! Zij selecteren vóór 28 april het kruim uit hun wekelijkse aanbod, zodat zelfs de meest kritische verzamelaar zich zal laten vermurwen, als de prijs de juiste is.
Verrassing: als service aan buitenlandse bezoekers heeft de stad Leuven net deze maand beslist onze handige wegwijzertjes te verbieden. **Geen paniek:** ga naar het station. De Martelarenlaan loopt parallel àchter het station. Niet zo moeilijk te vinden, en vijf minuten te voet vanaf het perron. Tot dan!

Agenda

De massa interessante activiteiten in en rond Brussel zullen elke stripliefhebber dit jaar tot minstens één bezoek verleiden.

28 april **BRABANT STRIP RUILBEURS.**
Zaal Het Bad, Martelarenlaan Kessel-lo (achter het station van Leuven), 13u. Met stripveiling. Leden gratis: naam opgeven aan de ingang.

4 en 5 mei **Brussel.**
Het 2de stripfestival van Brussel De Franstalige organisatoren vonden het ook deze keer niet nodig ons informatie te sturen ondanks onze schriftelijke aanvraag vorige keer. Nederlandstalige stadsgenoten zijn dus niet welkom in het Automuseum in het Jubelpark. "Vanwaar toch die problemen in België", vraagt men ons wel eens wel eens in het buitenland. Ja, zèg. Wel een prachtige affiche van De Moor.

10,11,12 mei **Beveren-Waas.**
Stripfestival in zaal De Kring, P. Steenssensstraat. 03/775.20.72, 03/774.10.63 Willy Linthout signeert.

12 mei **Ganshoren (Brussel).**
Stripbeurs in kasteel "De Rivieren" vanaf 14u00. Wegwijzers voorzien.

18 mei **Den Bosch.**
Vierde Grote stripbeurs (250m), vanaf 10u in de Brabanthallen, op 15 minuten lopen van het station. De eerste 500 bezoekers krijgen een striptas, en er is ook een stripveiling. Een aanrader vanwege het Reclamestripclub Comsumenten Onderzoek: "De gezelligste beurs in tijden, én ook lekker gegeten", schreef ons een enthousiaste JP Legein na de derde editie. Standhouders knorden omdat alle bezoekers heel de tijd bij de Reclamestrip-ruilbakken vertoefden. Dit jaar dus opnieuw aanwezig, op algemeen verzoek!
Gratis toegang voor leden met bijgaande bon. 040-2521009

19 mei **Eindhoven.**
Boeken & Stripbeurs in de Kunstijsbaan, 10u. Korting voor leden met bon uit vorig nummer. 0413-342009 na 19u.

tot 26 mei **Brussel.**
Tentoonstelling rond Yves Chaland. Niet twijfelen: op naar het B.C.B. 02/219.19.80

1&2 juni **Haarlem.**
Stripdagen Haarlem info: 023-5329506

tot 8 juni **Brussel.**
Tentoonstelling originelen Sarajevo Tango in het SAS-hotel, Wolvengracht 47, 02/219.28.28

van 16 mei tot 6 juni **Rochefort.**
Overzichtstentoonstelling rond Roba in het Cultureel Centrum des Roches 084/21.25.37

27 juli t/m 18 augustus **Middelkerke.**
Stripfestival.

28 juli & 11 augustus **Koksijde.**
Ruilbeurzen kerkplein, 10u. 058/-51.88.10.

Quod erat demonstrandum, etcetera, etcetera

Georges Remi in zwart en wit

Het was làng geleden, maar wanhoop niet: een nieuw boek over Hergé verscheen zopas in de boekhandel, zij het in het Frans (loop nog niet naar de winkelier, de Nederlandse vertaling verschijnt weldra bij Kritak).
Het werk, origineel getiteld *Hergé*, werd geschreven door Pierre Assouline, die al een biografie over Simenon op zijn naam had staan. Assouline kreeg naar eigen zeggen alle medewerking van de *fondation Hergé* en zelfs van Fanny Rodwell. Ook Hergé's oorlogsjaren en de contacten met extreem-rechts komen aan bod: de episodes van *De geheimzinnige ster* die later weggeknipt werden, en tutti quanti. Het is ons ondertussen allemaal welbekend. Trouwens... lazen we hetzelfde in het Nederlands al niet twee jaar geleden in *Essay RG* van Huib van Opstal? In *de Standaard der Letteren*, de wekelijkse boekenbijlage van De Standaard, wijdt Marcel van Nieuwenborgh een bijdrage aan de nieuwste biografie, met volgende verklarende conclusie: "Het is wel duidelijk dat de biograaf uitsluitend Franse of in het Frans beschikbare bronnen (...) heeft benut. Onthullend kunnen we deze - overigens vlot geschreven - Hergé-biografie dan ook bezwaarlijk noemen".
Ever Meulen voorzag De Standaard der Letteren van 11 april van een treffende voorplaat, die de dubbelzinnige situatie van Hergé treffend illustreert.

Altijd televisie! Lees liever een Boucq

Canal Plus is een Franstalige betaalzender die we hier in België kunnen ontvangen. Ze besteden ook aandacht aan de strip, in het begin met 52 minuten om de twee maanden, daarna werd het 26 minuten om de twee weken, vervolgens 6 minuten per week. Tegenwoordig wijden ze aan de strip elke dag een uitzending... van één minuut 30! Dat heeft zijn voor- en nadelen natuurlijk. Nu hebben ze het idee opgevat elke week een tekenaar of scenarist *carte blanche* te geven voor zeven uitzendingen. De meesten verkiezen dan een interview. François Boucq had meer fantasie, en trad elke dag op als lesgever in een cursus "hoe maak ik een strip". Op zijn typische manier dan wel. De stripbijdragen zijn ook te ontvangen zonder decoder.

Een Boucq van Blueberry misschien?

Naar het schijnt zou Blueberry in de toekomst getekend worden door... dezelfde François Boucq! We zijn niet zeker of het geen grap is, want met hem weet je nooit. Het contract is nog niet getekend maar er zou een principsakkoord zijn met Giraud en de erven Charlier. Het zou dan wel niet om *de jeugd* van Blueberry gaan, maar om zijn *oude dag*. Boucq zou de ouwe getrouwe willen portretteren op zijn zestigste jaar...
Dàt klinkt al veel aannemelijker.

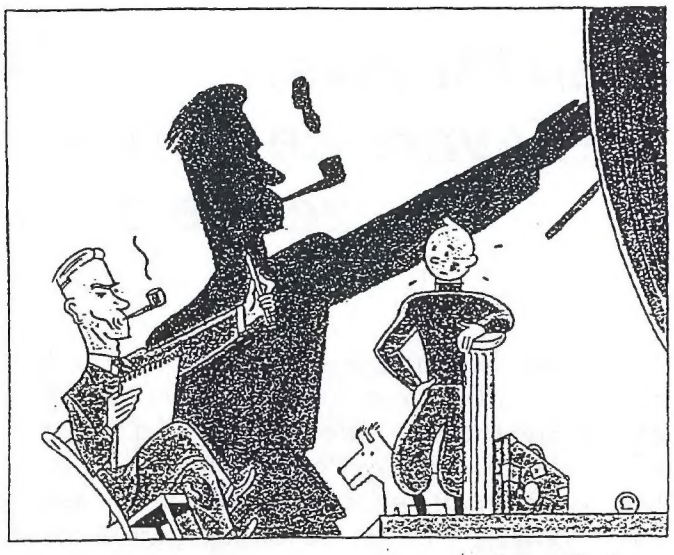

© Ever Meulen

Nero minder grappig dan vroeger?

In De Standaard verschijnen de laatste tijd regelmatig lezersbrieven van ontevreden lezers, die klagen over de vertrouwde stripverhalen. Onlangs was het een puritein opgevallen dat in *Robocop* een Italiaans verpleegstertje optrad, met een décolleté nog wel!. "Dat zou Willy Vandersteen nooit getekend hebben", voegde hij er aan toe. Niet gehinderd door enige kennis van zaken stak hij snel nog een gewijde kaars aan. De *heilige Willibrordus* werd natuurlijk geassocieerd met de de jaren veertig of vijftig van onze tijdrekening. Toen was àlles nog zoveel beter... vooral het eigen geheugen. De voorteffelijke p.r.-dienst van Standaard Uitgeverij kan de brave man misschien eens een album van *De Geuzen* sturen.
Op een regenachtige dag schreef een sombere moeder dat "de Nero-strip toch niet meer zo grappig was als vroeger, ze gaan nu zelfs avonturen beleven in Indië". Indië, de hemel sta ons bij! Daar is nu eens niets grappig te beleven. Het kleinste kind weet dat de mensen daar nooit lachen! Dat is allemaal de schuld van die duivelse nieuwe tekenaar, want vroeger werd zoiets niét gedaan in de Nero-strip. Nero kwam vroeger -dat is geweten- nooit of zelden de deur uit. Het was iemand anders die tijdens zijn stripcarrière alle continenten vanuit alle oogpunten gezien heeft. Uiteraard raadpleegde moedertje liever het afgepeigerde geheugen dan de boekenkast. Absoluut-niet-grappige verhalen als *De hoed van Geeraard de duivel, De kromme cobra* of *De matras van Madras* zijn daar zeker niet te vinden. Marc Sleen voelde zich zelfs verplicht de brief te beantwoorden en enkele voorbeelden van humor te geven. Boter aan de galg, Marc! Wat baten kaars en bril... als het kalf verdronken is. Het aantal mensen die lijden aan historische blindheid lijkt steeds toe te nemen in ons land. Een voorafgaand medisch onderzoek zou wel eens heel andere verkiezingsuitslagen kunnen geven. Een bordje aan het stemhokje met "Paardebrillen achterlaten in de vestiaire, a.u.b. / Prière de laisser les lunettes de cheval à la vestiaire s.v.p." zal wel niet volstaan.
Nero is dan nog de béste strip die de krant ons dagelijks biedt. Het blijft verwonderen dat nooit eens iemand klaagt over de tomeloze saaiheid van de dagelijkse Rode Ridder-strookjes.

Jean Pleyers: "Als mijn nieuwe reeks *Giovani* de Tempeliers niet bevalt, zullen ze me zonder twijfel saboteren!"

Jean Pleyers is een zeer gastvrij en intelligent man die de zaken zegt zoals hij denkt, en dit met een opmerkelijke spreekvaardigheid. Hij is een artiest in hart en nieren die erg veel meegemaakt heeft, en daardoor het leven erg goed doorheeft. In zijn zeventien jaar lange samenwerking met Jacques Martin zijn stilaan zowel persoonlijke als professionele conflicten gegroeid, die tot een breuk geleid hebben. Dit jaar treedt Pleyers eindelijk uit de schaduw om te starten met een hoogstaande en veelbelovende eigen serie. Zijn agenda is steeds druk bezet, temeer daar hij een tiental reizen per jaar maakt naar alle mogelijke uithoeken van de wereld om er voordrachten te geven over literatuur, stripverhalen of parapsychologie.
Niettegenstaande dit alles was hij onmiddellijk bereid om zich een hele zondagnamiddag vrij te maken voor Brabant Strip Magazine. Klasse!
We wilden dit interview stofferen met wat achtergrondinformatie over de auteur, maar dat bleek niet zo eenvoudig. Jean Pleyers werd geboren te Verviers (bij Luik) in 1943, in tegenstelling tot een aantal naslagwerken over stripauteurs, die als geboortejaar 1953 of zelfs 1963 vermelden...

Hoe komt het dat we zo weinig juiste biografische informatie gevonden hebben?
Ik heb reeds erg vroeg vastgesteld dat er op tien journalisten misschien twee zijn die terdege hun werk doen. Verontrustend, hé! Het is nochtans een geweldige job. Maar bekende personen worden noodgedwongen geconfronteerd met een hele resem interviews. In de publikatie achteraf lees je soms net het tegenovergestelde van de waarheid. Je moet daarmee dus rekening houden, en zulke zaken voorzien. Een voorbeeld ter illustratie... *(maakt er mij attent op dat ik dit zeker moet opnemen)*. Op jeugdige leeftijd ben ik eens met een vriend al liftend door Frankrijk getrokken. Op een avond, terwijl we op een feestje waren, werd mijn identiteitskaart uit de tent gestolen. Achteraf bleek de dief een gevaarlijk misdadiger te zijn die reeds een twintigtal gewapende roofovervallen op zijn actief had. Hij kleefde zijn foto op mijn identiteitskaart.

Enkele maanden later schoot hij een Franse agent neer tijdens een politiecontrole. Ik werd opgeroepen op zijn proces. Ondertussen werd in alle kranten wel vermeld dat een talentrijke jonge schilder uit Verviers meer aanleg bleek te hebben voor het schieten op politieagenten! Mijn vader is een erg begaafde beeldhouwer maar een beetje paranoïde. Ik heb veel paranoïde kunstenaars gekend en dat heeft mij steeds beangstigd. Het is trouwens daarom dat ik stripverhalen maak, de strip is voor mij een soort bewaarengel tegen de krankzinnigheid. Welnu, mijn vader heeft me bij die vervelende zaak niet geholpen; hij trok er zich niets van aan, hoewel hij invloedrijke vrienden had. Dat is voor mij een belangrijke les geweest: je moet nooit zwaar tillen aan wat in de media verschijnt, maar er integendeel mee kunnen lachen.

Over je carrière als tekenaar is bij ons weinig bekend, maar dat komt misschien omdat je eerste werken, *Les enragés de la peste blanche* en *West Stories*, nooit in het Nederlands verschenen.
Les enragés is eigenlijk in een bevlieging getekend. Het was af op drie weken tijd en het is dus de slechtste strip die ik ooit getekend heb. Het is het verhaal van drie vrienden waarmee ik in Spanje heb geleefd en draait hoofdzakelijk rond alcohol en vrouwen. *West Stories* daarentegen vind ik grafisch gezien niet kwaad. Het bevat vier korte verhalen, waarvan één met scenario van A.P. Duchâteau en één van Brouyère. Globaal gezien zijn het echter geen interessante werken voor het grote publiek omdat er weinig in gebeurt.

Beide verhalen werden in 1977 uitgegeven door Michel Deligne. Heeft hij U ontdekt?
Niet echt. Eigenlijk heeft A.P. Duchâteau mij ontdekt in 1977. Het is wel zo dat ik deze verhalen aan Michel Deligne aangeboden heb, en dat hij onmiddellijk bereid was ze uit te geven.

Michel Deligne is wel een aparte figuur in de stripwereld.
Michel Deligne? *(denkt even na)* Hij is een avonturier, een pionier, die evengoed goudzoeker in Californië had kunnen zijn, als ontdekkingsreiziger in het Amazonegebied. Hij is erg vrijmoedig, dapper en doodeerlijk. Dat zijn toch enorme kwaliteiten, nietwaar? Want er zijn erg veel schepsels op aarde, maar erg weinig echte mensen...

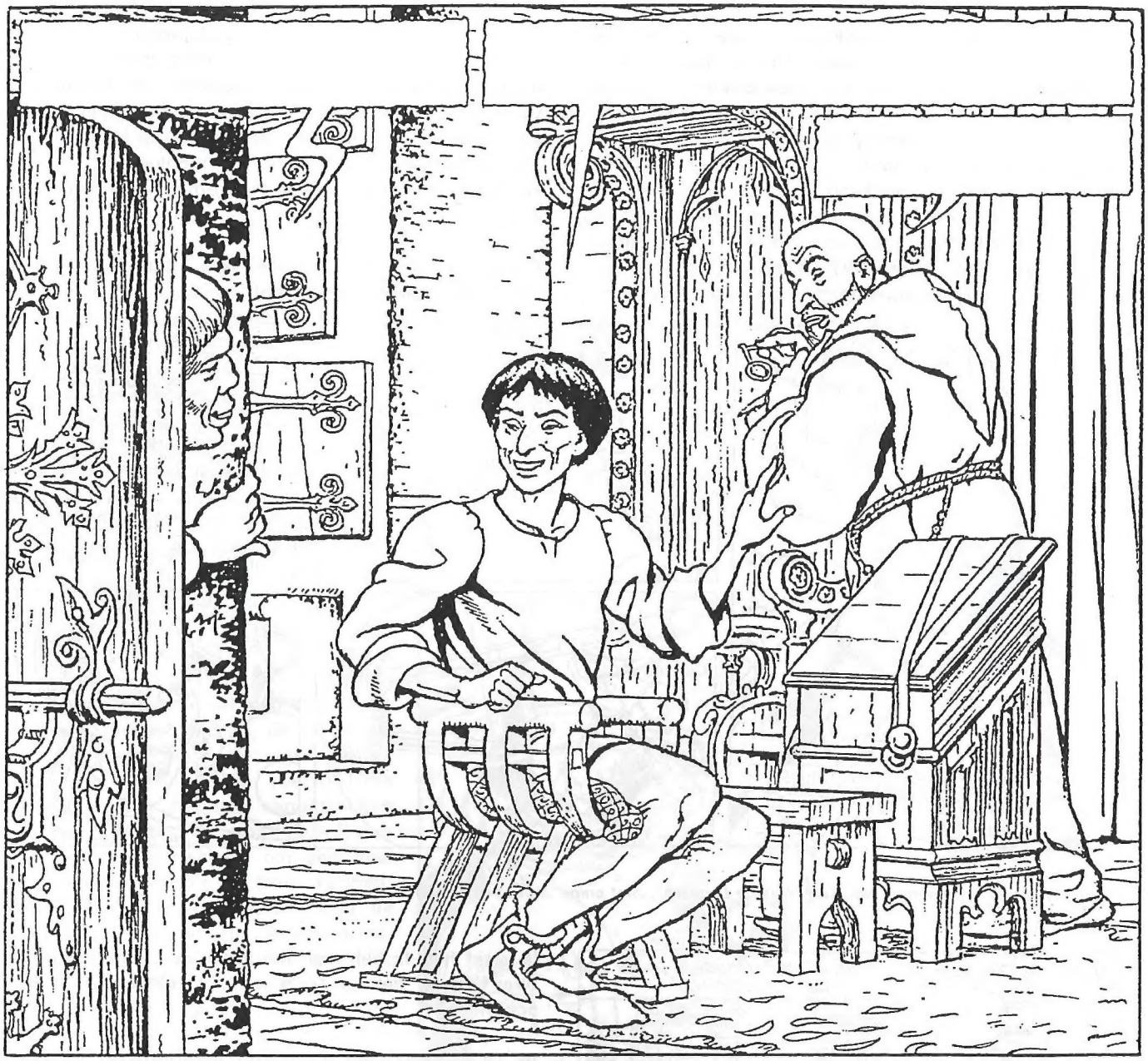

fragment uit Giovani

Vorige week stond hij nog met beide voeten op de grond in zijn Brussels stripantiquariaat. "Pleyers? Die kan gewoon àlles tekenen", was zijn commentaar. Een groot compliment als je het mij vraagt.
Ja, inderdaad. Ik zou van stijl kunnen veranderen als van overhemd, maar dat wil ik niet. Het werd me nochtans al dikwijls gevraagd. Men beweert zelfs dat ik zoals Dali zou kunnen schilderen, als ik een schilder zou zijn. Eigenlijk is het ongelooflijk. Ik mag daar niet teveel over opscheppen hé. Vele mensen vragen mij bijvoorbeeld om te schrijven, maar ik heb er gewoon de tijd niet voor. Niettemin word ik door alle belangrijke Parijse uitgevers gevraagd, en word ik al dertien jaar lang op alle grote literaire festivals uitgenodigd!

Zonder het tekentalent was je dus schrijver geworden?
Nee, ik zou ongetwijfeld filmregisseur geworden zijn, omdat de film àlle kunstvormen omvat die er bestaan. Ik zou alles bekijken met een enorme nauwkeurigheid en een oneindig nieuwsgierige geest.

Het beeldverhaal gebruikt ook veel filmeffecten.
Inderdaad, maar je moet goed opletten dat je geen goedkope effecten creëert. Voor mij zijn de doeltreffendheid en het mooie het belangrijkst.

Er zijn nog meer literaire verwijzingen: in je beginjaren heb je ook een aantal politieromans uit de Franstalige pocketreeks *Le Fleuve Noir* bewerkt tot strips.
O, dat! Dat heb ik getekend toen ik 25 à 30 jaar oud was en mijn strips absoluut niet verkochten. Ik heb dan in opdracht van Artima 3.000 platen getekend, of omgerekend 15 romans verwerkt tot stripverhaal.
Dat deed ik meestal in Parijs, maar het gebeurde ook dat ik dan een charter naar de Caraïben nam, waar ik op 3 maanden tijd één bewerking maakte. Wou ik er twee doen, dan verbleef ik er 6 maanden. Dat was ontegensprekelijk de avontuurlijkste periode uit mijn leven. Wat ik daar meegemaakt heb grenst aan het ongelooflijke. Ik heb er praktisch dezelfde avonturen beleefd als Hugo Pratt.

In 1982 tekende je een reeks van twee albums: *Les Etres de Lumière*, een rasecht UFO-verhaal. Uit de inleidende tekst twee blijkt dat Jean Giraud persoonlijk zeer geïnteresseerd is in de Ufologie. Die strips getuigen van een wel zeer grote verbeeldingskracht.

Dat komt door mijn verleden. Ik ben die collectie begonnen omdat ik werkelijk geteisterd werd door fenomenen. Ik ben dus wat men in de ufologie noemt een *gecontacteerde*. Ik ben door verschijningen gekweld geweest van in 1973 tot ongeveer vier jaar geleden. Die verschijningen kwamen steeds dichterbij.

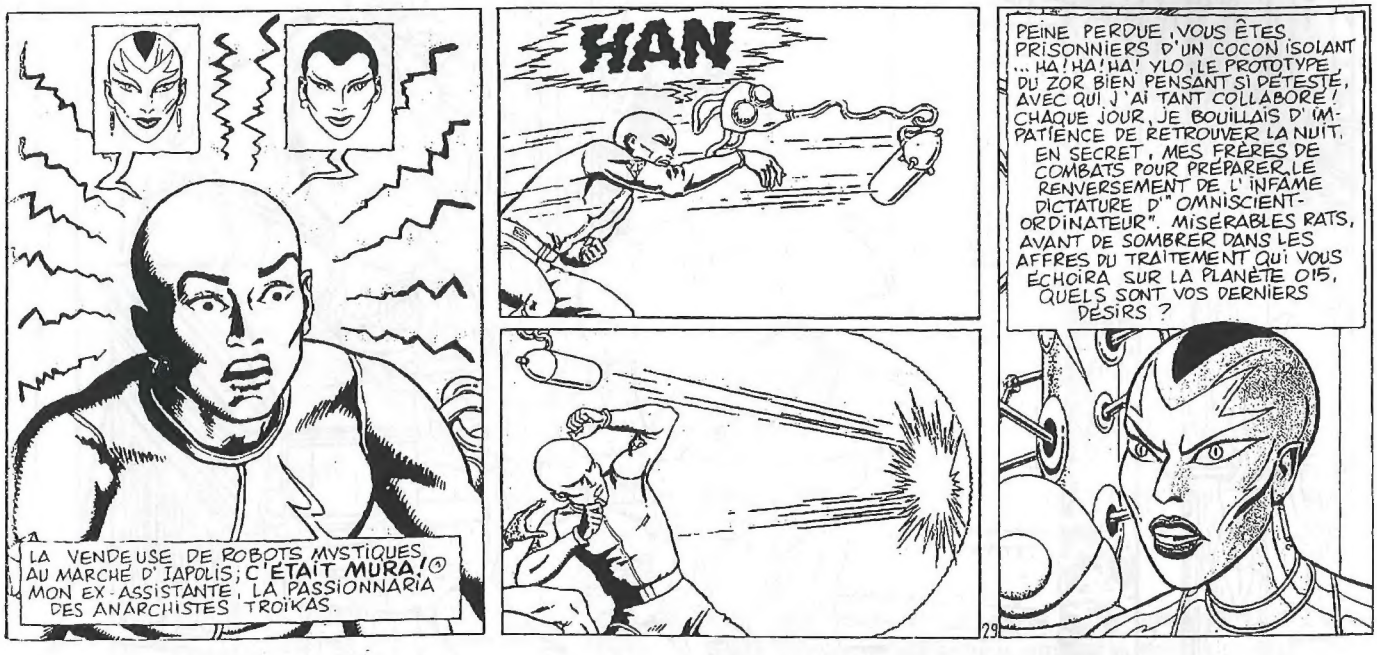
HAN
LA VENDEUSE DE ROBOTS MYSTIQUES, AU MARCHÉ D'IAPOLIS; C'ÉTAIT MURA! MON EX-ASSISTANTE, LA PASSIONNARIA DES ANARCHISTES TROIKAS.
PEINE PERDUE, VOUS ÊTES PRISONNIERS D'UN COCON ISOLANT ... HA! HA! HA! YLO, LE PROTOTYPE DU ZOR BIEN PENSANT SI DÉTESTÉ, AVEC QUI J'AI TANT COLLABORÉ! CHAQUE JOUR, JE BOUILLAIS D'IMPATIENCE DE RETROUVER LA NUIT, EN SECRET, MES FRÈRES DE COMBATS POUR PRÉPARER LE RENVERSEMENT DE L'INFÂME DICTATURE D'"OMNISCIENT-ORDINATEUR". MISÉRABLES RATS, AVANT DE SOMBRER DANS LES AFFRES DU TRAITEMENT QUI VOUS ÉCHOIRA SUR LA PLANÈTE 015, QUELS SONT VOS DERNIERS DÉSIRS ?
29

boven en onder: fragmenten uit "Les Etres de Lumière", met enige Jacobs-invloeden.

Ik heb lichtstralen gezien, sferen, verlichte driehoeken en metalen objecten. Dat heeft mijn denkwijze wel grondig gewijzigd. In 1973 heb ik voor de eerste keer een tweede zon gezien die zich in de hemel voortbewoog. Toen was ik al dertig en bij mijn weten toch niet gek. Voor die tijd heb ik niets gezien, absoluut niets. In totaal heb ik 24 waarnemingen gedaan. Als voorstudie van *Les Etres de Lumière* heb ik er ook een synthese van gemaakt, in samenwerking trouwens met mijn goede vriend Jean Giraud/Moebius. Hij had zelfs een heuse sekte uit Thaïti opgetrommeld, wat hem veel geld gekost heeft...

Een sterk verhaal! Ook deze twee albums werden niet in het Nederlands uitgebracht.

Ik weet het. Ik heb daar natuurlijk geen enkele controle over, maar het is toch onvoorstelbaar, een echte schande.

In 1979 verscheen Xan, later herdoopt tot Tristan, in het weekblad Kuifje, met Jacques Martin als scenarist. Het was meteen je eerste grote succesreeks. Gilles De Rais, een fel omstreden historische figuur, speelt hierin een dominante rol. Hij is toch wel een ongewoon personage voor een traditionele strip?

Wel, Gilles de Rais was een homoseksueel, wreedaardig en paranoïde, die vele intelektuelen en theatermensen geïnspireerd heeft. Hij leidde een uitgesproken dubbelleven: overdag geraffineerd en kultureel en 's nachts demonisch. Hij heeft namelijk minstens 120 kinderen in stukjes gesneden. Dat kon hij doen door handig gebruik te maken van de troebele tijden aan het einde van de Honderdjarige oorlog. Natuurlijk bevond hij zich ook in een machtspositie, als veldmaarschalk van Frankrijk. *(Gilles de Rais streed aan de zijde van Jeanne d'Arc tegen de Engelsen -red.)* Uiteindelijk is hij aangehouden geweest voor hekserij, en niet voor het feit dat hij kinderen deed verdwijnen. Op zijn proces was hij eerst razend, daarna diep teneergeslagen en tenslotte berouwvol. Toen voelde hij zich bevrijd, omdat er als het ware een zware last van zijn schouders gleed. Het schuldgevoel dat hem helemaal

wegvrat, viel van hem af. Psycho-analysten zouden kunnen stellen dat er eigenlijk nooit een échte vrouw in zijn leven gekomen is. De enige echte vrouw die hij gekend heeft was Jeanne d'Arc. Zij was misschien wel een heilige, maar in ieder geval ook een beetje gek. Want pas op, je moet haar ook niet teveel ophemelen! Zij is wel op zeventienjarige leeftijd als martelares op de brandstapel gestorven, maar door haar toedoen zijn toch ook duizenden Engelsen gestorven! Ik wil maar zeggen dat je rekening moet houden met beide visies, want haar geschiedenis in de Franse boeken is niet dezelfde als die in de Engelse...

Hoewel Tristan weet dat Gilles De Rais een monster is, blijft hij toch met hem bevriend. Dat geeft de reeks zonder twijfel een negatief karakter. Het is natuurlijk wel zeer realistisch, maar we zijn nu eenmaal gewend dat de slechten gestraft worden. Deze situatie geeft toch een ongemakkelijk gevoel?
Dit is eigenlijk een vraag die je eerder aan mijn scenarist zou moeten stellen, maar één ding is zeker: ik zou zo'n macaber onderwerp nooit zo in detail behandeld hebben. Ik had liever gezien dat Tristan meer in het daglicht kwam te staan. Jacques Martin, de scenarist, wou de reeks zelfs *Het rijk van de duisternis* noemen! Nu voel ik me persoonlijk niet bepaald aangetrokken door de duisternis. Ik vond het wél een interessante gelegenheid om een deel van de geschiedenis te leren kennen, namelijk de overgangsperiode van de Middeleeuwen naar de Renaissance, dat wel. Gilles De Rais was eigenlijk een kruising tussen Dracula en de Medici. *(Florentijnse familie van rijke mecenassen die kunstenaars financiëel steunden -red.)*. Verdorie, dat is een goede vondst... dat ga ik vanaf nu op alle interviews vertellen!
Maar om op de vraag te antwoorden, het is natuurlijk iets volledig abnormaals. Het is trouwens één van de redenen waarom ik die reeks heb stopgezet. Ik vond dat Gilles de Rais ofwel moest veroordeeld worden, ofwel dat er een breuk tussen hem en Tristan moest komen, één van de twee. Dat is niet het geval geweest, dus ben ik ermee gestopt. Voilà!

Voordat de periode van samenwerking met Jacques Martin afgesloten werd, heb je ook nog *Alex* getekend. In *Het paard van Troje* lazen we op de titelpagina: "Met de medewerking van Jean Pleyers".
Ja, voor *Het paard van Troje* heb ik een gedeelte van de potloodtekeningen gedaan, vanaf pagina 16 als ik het goed heb.

Tristan (links) en Gilles de Rais (rechts)

In *Het geheim van de Tempeliers*, een verhaal van Tristan, wordt de aangrijpende geschiedenis van de ridders van de Orde van de Tempel verhaalt. Ging daar een grondige studie aan vooraf?
Wel, met mate laat ons zeggen. Maar ik weet wel goed waarover het gaat.

Umberto Eco suggereert in *De slinger van Foucault (géén strip -red.)* dat de Tempeliers nog steeds zouden bestaan. Meer nog, ze zouden zelfs vandaag nog het verloop van de geschiedenis orchestreren. Heb je dat boek gelezen?
(verrast:) Oh!? Neen, maar dan moet ik wel opletten, want in mijn nieuwe reeks, *Giovani*, die vanaf september van start gaat bij Casterman, heb ik een Orde van de Zwarte Tempeliers gecreëerd. Ik geef hen namelijk de opdracht om een vloek uit te spreken over de Franse koning Karel VII opdat Lodewijk XI zijn plaats zou kunnen innemen. *(erg overtuigd:)* Maar àls ze nog bestaan en àls er iets is in deze reeks dat hen niet bevalt, dan zullen ze mijn nieuwe reeks saboteren!

Geloof je in het bestaan van dergelijke banvloeken?
Zonder twijfel! Ik heb ook zo'n vloek gehad over mijn drie albums van *Keos*, ongelofelijk! Je houdt het gewoon niet voor mogelijk. Originele platen zijn gestolen, ik heb een proces verloren, afschuwelijk! Het derde album is zelfs nooit uitgegeven. Ik ben ervan overtuigd dat de vloek die boven de reeks hing een gevolg was van het feit dat de farao's het nooit konden verteren dat hun graven geschonden werden door de grote Italiaanse en Duitse archeologen uit het begin van deze eeuw. De Egyptenaren hadden immers gedurende eeuwen de

toegangen tot de graven beschermd met magnetische velden, met een densiteit waarvan men geen idee heeft. Het is zoals een kathedraal waar gedurende eeuwen door honderdduizenden gelovigen gebeden werd. Dat wekt krachten op die niet te meten zijn.

In *De slinger van Foucault* komen de geheimzinnige krachten van de pyramiden ook aan bod. Aan de hand van de afmetingen van de Grote Pyramide zijn heel wat pseudo-wetenschappelijke "verklaringen" mogelijk. De afstand van de basis tot de top is één tiende van de afstand Aarde-Zon, enzovoort. Dat zijn toch goochel-trucjes, of is het gewoon bijgeloof, zoals het getal 13?
Er zijn mensen die denken dat het getal 13 geluk brengt. Wel, bij deze mensen brengt het juist ongeluk. Dat dateert trouwens uit de tijd van de Tempeliers. Philips IV verklaarde de orde vogelvrij op vrijdag de dertiende oktober 1307. Later werd Jacques De Molay, grootmeester van de Tempeliers, op de brandstapel ter dood gebracht in Parijs...
Tegenwoordig is er wel een beweging die die de zaak wil omkeren, die beweert dat dertien een geluksgetal zou zijn. Ik behoor tot die mensen, evenals mijn goede vriend William Vance trouwens, anders zou hij niets verkopen! *(lacht hartelijk)*. Jamaar, pas op! *(ernstig)* Ik was destijds bij de para's ingedeeld bij de Dertiende Compagnie. Wel, vijfendertig mensen uit dit regiment zijn verongelukt in een vliegtuigongeval boven Duitsland. Ze werden begraven te Schaffen. Ik zat toen gelukkig in het cachot, zoals gewoonlijk trouwens! *(lacht)*

We hadden het daarnet al even over Keos. Waarom werd plots overgeschakkeld van de Middeleeuwen naar de klassieke oudheid?
Wel, omdat ik niets meer te maken wou hebben met Gilles De Rais. Ik heb toen voor de moeilijke oplossing gekozen, want het is niet de gemakkelijkste weg die de mens doet evolueren. Ik wou het nog éénmaal proberen met Jacques Martin. Ik heb hem toen voorgesteld iets over Egypte te doen.
Dat stelde me ondertussen in de gelegenheid om kleine studies over dat land te maken.
(Jean Pleyers wijst ons op twee enorme stapels literatuur over Egypte).
Zowel in Tristan als in Keos hanteer je een mooie realistische stijl met veel aandacht voor details. Is dat de invloed van Jacques Martin?
De scenario's zijn van hem, maar in de tekeningen is er absoluut geen vergelijking mogelijk. In de verste verte niet. Mijn tekeningen zijn exact het omgekeerde van de zijne. Ik heb een vloeiende, zeer snelle stijl, al oogt het misschien alsof de tekeningen moeizaam tot stand komen.
Martin daarentegen is erg berekend, een beetje twijfelend zelfs. Ik leg een esthetica in het organische, hij niet. Als ik bijvoorbeeld een steen teken, zie ik er 20.000 voor mijn ogen, en daar kies ik er dan één uit. Martin verwart soms steen met hout bij wijze van spreken, maar hij heeft wel een hyperintelligente bladindeling.
(met klem:) Hij tekent de voorwerpen op hun plaats, wanneer het moet en zoals het moet. Er is nooit een fout. Ikzelf probeer daarentegen aan alles een ziel te geven. Hergé deed dat ook. Hij hechtte evenveel waarde aan alles wat hij tekende. Hij tekende met dezelfde concentratie - met hetzelfde vernuft - het vuile hout in de romp van een cargo, of een fles champagne, of het hoofd van Tchang dat uit het water komt in *De Blauwe Lotus*, als hij op het punt staat te verdrinken...
(denkt even na) Dàt is het ware geheim van de klare lijn, hé, die gelijkschakeling van wezens, dingen en fenomenen. Volgens mij toch.

Heb je een artistieke opleiding genoten?
Neen, ik heb de klassieke humaniora gevolgd, Grieks-Latijnse. Daarna heb ik wel twee jaar kunstopleiding gevolgd in St-Luc te Luik. Vermits mijn ouders erg arm waren konden ze geen materiaal kopen, zodat ik daar eigenlijk altijd met mijn armen gekruist zat. Ik heb zelfs mijn examens niet afgelegd! In werkelijkheid dank ik mijn talent enerzijds aan mijn vader, die een erg begaafd beeldhouwer was, en anderzijds aan mijn kinderlijke nieuwsgierigheid die ik steeds heb weten te bewaren. Nu nog zie ik alles alsof ik het voor de eerste keer zie.

Giovani heeft woorden met Sara, en vleit zich nog liever naast zijn trouwe viervoeter. Karàkter!

Welke raad geef jij aan jonge talenten?
Soms komen bezorgde ouders me vragen naar welke school ze hun kind moeten sturen, omdat hun jongen toch zo goed tekent! Wel, volgens mij moet een jong artiest naar een grootstad trekken zoals Parijs, Londen of New York, waar hij werkloze genieën kan ontmoeten die een beetje levensmoe of dronken zijn, of allebei. Van die mensen kan hij veel leren. In een provinciestadje is niets te zien. Ofwel moet je naar de Sahara trekken, waar géén leven is, zoals ik gedaan heb. Het is of het één of het ander. Geld of erkenning spelen geen enkele rol. Als het je om het geld te doen is, begin dan beter een import-export bedrijf, of wordt bankier. Want een artiest denkt aan alles, behalve aan geld en roem. Als artiest ben je geboren, je wordt het niet, en als je ouders je twee- of driemaal ontmoedigen is het gedaan.

Wie is je favoriete tekenaar?
Hergé, veruit! Onmiddellijk gevolgd door Jacobs, en onder de levenden Giraud. Maar Hergé steekt er torenhoog bovenuit. Holàlà... ik heb nooit zo'n intelligente tekenaar gezien. Hergé heeft geen tics, hé.
...tics?
Wel, in de verhalen van Jacobs bijvoorbeeld - ik ben trouwens een grote fan van Jacobs - zitten veel tics. Je ziet veel overdreven geprononceerde wenkbrauwen, verwrongen handen, soms theatrale en overdreven gebaren. Zo van die onhandige toestanden.
Ja, maar Jacobs was dan ook een echte theaterliefhebber, dat maakt zijn werk zo uniek.
Pas op, het is erg mooi hé! Maar bij Hergé zijn er geen foutjes, er is nóóit een fout. Hij is daarin trouwens de enige. Kijk, ik heb elk album misschien wel dertig keer gelezen, en het is pas nu dat ik het begin te begrijpen. Want het is niet op vijftienjarige leeftijd dat je het werk van Hergé doorhebt, hé! Bovendien heeft hij een heel universum gecreëerd, meer nog dan Franquin, die misschien wel een beter tekenaar is, of dan Vandersteen. Die maakte zeer goede scenario's, maar zijn tekeningen hadden dan weer niet dezelfde zuiverheid als die van Hergé. Daarom verkies ik Hergé. Of zoals Michel Saire zei: "het werk van Hergé is het mooiste wat ik in de twintigste eeuw gezien heb als artistiek oeuvre...".

Zien we je nog op signeersessies ?
Ik doe er gewoonlijk een tiental per jaar. In gans mijn carrière moet ik ongeveer 50.000 strips gesigneerd hebben.
Ook in Vlaanderen?
Weinig. Ik ben eens in Middelkerke geweest, en ook eens in Koksijde. Maar het is waar dat ik weinig signeer in België. Dat komt vooral omdat ik om allerlei, niet in het minst fiskale, redenen erg boos ben op de Belgische Staat. Wat die mij allemaal aandoet grenst aan het ongelooflijke. Pure waanzin! Frankrijk daarentegen heeft mij steeds enorm goed onthaald.
Hoe loopt de verkoop van de albums in Vlaanderen?
Vrij goed, ook in Nederland trouwens. Maar ik vind de uitgave niet goed verzorgd. Waarom maakt men geen gekartonneerde strips in het Nederlands?
Dat is een vraag voor Casterman, maar het standaardantwoord is altijd dat het doorsnee-Nederlandstalige publiek niet zoveel wenst te besteden aan een nieuw album. Is er trouwens nog een nieuw album gepland?
Wel, ik werk momenteel aan een geheel nieuwe reeks, waarvoor ik zelf het scenario heb uitgeschreven. De hoofdfiguur zal *Giovani* heten en de albums zullen bij Casterman uitgebracht worden. Het eerste album zal vermoedelijk *De Aartsengelen van de Lelie* ofwel de *Tempeliers van de Geboorte* heten. Ik twijfel nog. Het verhaal speelt zich af in 1456, een periode uit de geschiedenis die ik sinds Tristan vrij goed ken.

Hartelijk dank voor de tijd die je vrijmaakte voor Brabant Strip. Nu ik de originele platen van *Giovani* heb mogen bewonderen, ben ik ervan overtuigd dat we nog veel prachtige strips mogen verwachten. Succes!

Michel Sels.

Bij dit interview kozen we exclusieve illustraties uit Giovani, © Jean Pleyers en Casterman. Les Etres de Lumiere, © Jean Pleyers en Hélyode.

SUPER PROMO

Rode Ridder
Avonturen - Spel
150,-

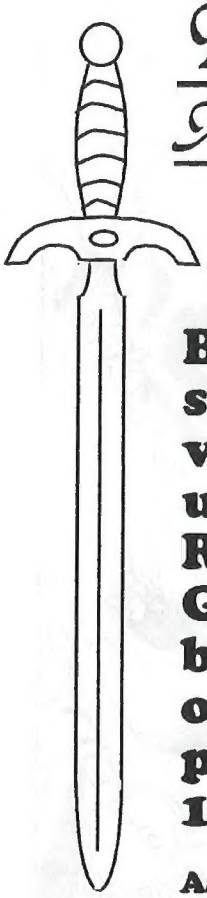

Bij aankoop van strips ter waarde van 250,- BF, kan u tevens het Rode Ridder Gezelschapsspel bekomen aan de ongelofelijke prijs van slechts 150,- BF!

Aanbieding geldig in april '96. Niet verenigbaar met andere promoties of kortingen.

Houtekiet Strips
L. Melsenstr. 1, 3000 LEUVEN
Telefax: 016/23 22 78
Nieuw & 2de hands!

STRIPWINKEL
HET „B"-GEVAAR

ERIK DENEYER
Greepstraat 15
1000 BRUSSEL
open maandag-zaterdag
10u30 - 19u00

tel-fax 02/513.14.86

WOEFKE
BOEKEN - STRIPS
CD - VIDEOFILMS
INKOOP - VERKOOP
STRIPANTIQUARIAAT
ANTWERPSESTRAAT 185,
2640 MORTSEL (ANTWERPEN)
tel. 03/449.15.60
Open: van 9 tot 18 uur.
Donderdag gesloten

STRIPWINKEL
BONTE
inrichter van de
BRUGSE STRIPBEURS

In het Boudewijnpark te St. Michiels
op 16 en 17 maart 1996

Heidelbergstraat 5
8200 BRUGGE 2
open van 13 tot 19u.
zondag en maandag gesloten.
Tel/fax: 050/ 38.35.78

Beursberichten

De reïncarnatie van de stripbeurs in **Opwijk** op 31 maart werd bijgewoond door tal van stripliefhebbers. Ruilbeurs, café en signeerakties liepen op een unieke wijze door elkaar. De beperkte ruimte bleek een troef en zorgde op zondagnammidag voor een gezellige drukte. Ons advies: hou het gezellig, een sporthal heeft niet dezelfde charme.

Een aantal ondernemende jongelui kregen de lentekriebels en startten meteen met een nieuwe zaak. In Leuven werd **Het besloten land** geopend in het pand van de vroegere stripwinkel *Carapaces* (prijs voor de moeilijkste naam). In de Parijsstraat 16 in Leuven kan je voortaan terecht voor de gewone stripalbums, maar ook voor comics, manga en Amerikaanse underground.

Om het thema van deze maand wat luister bij te zetten opende op 9 april stripwinkel *Alex* de deuren in Berchem bij Antwerpen. **Alex et Claudia**, de bekende uitbaters, zijn duidelijk op meer dan één manier voor elkaar bestemd (nomen est omen). Zo weggelopen uit een verhaal van Jacques Martin, lijkt het wel.
Alex verwacht je met een uitgebreid aanbod.

Om wat plaats te maken in Zozolala besloot de legendarische stripwinkel *Max* dan weer om de boeken te sluiten. Wij kunnen ons de verbijstering voorstellen van het trouwe publiek (Brussel heeft al niet teveel Nederlandstalige stripzaken), en waren zelf ook geschokt. **Max** troostte ons met de mededeling dat hij zijn strip-activiteiten onverminderd voortzet: we zullen hem vaker zien met zijn mobiele winkel op beurzen en markten. Er zijn alvast koopjes te doen: er is een fikse directe korting op nieuwe strips. Ga kijken in Neder-over-Heembeek voor het te laat is.

Stripwinkel **Ma Dalton** viert zijn vijfde verjaardag met een speciale uitgave van *Het spookkasteel* uit de reeks Rogon de weerwolf, getekend door Chabert met een scenario van Convard. Rogon de weerwolf wordt uitgegeven bij Talent. Het speciale luxe-album, 150 ex. genummerd en gesigneerd, wordt voozien van een extra verantwoordingspagina, en bevat ook een exclusieve prent. Wie intekent vóór 28 april bij Ma Dalton kan de luxe-uitgave nog verkrijgen aan 1250fr. Nadien zal het 1.800fr. gaan kosten.

De beurs van Brussel

Op zondag 12 mei zijn we aanwezig op "de honderd uren van het stripverhaal", het zevende stripfeest van **Ganshoren**, deelgemeente van Brussel. Er staat heel wat op het programma: er is een tekenwedstrijd, een tentoonstelling rond Nero en rond Hulet, en zoals gebruikelijk ook een stripbeurs, waar voorzien is in een zowel Nederlandstalig als Franstalig aanbod. Verder worden een bende tekenaars verwacht: Dirk Stallaert, Yaack, Robert Wuyts, Wim Swerts, Johan De Moor, Brichau, Max, De Brabander, Darasse, Hulet, Carpentier, Cayman, Roels, Nicaise, Legein, e.a.
Dezelfde dag gaat ook de openbare verkoop door van een gezamenlijke muurtekening van de aanwezige auteurs t.v.v. het Universitair Kinderzieknhuis Koninging Fabiola. Indien het weer te schitterend blijkt om de hele dag door te brengen in kasteel De Rivieren, dan kan je meedoen aan de geleide stadswandeling langs de Brusselse stripmuren.
Wie op de **Brusselse ring afrit 9** neemt, en dan de wegwijzers volgt richting kasteel De Rivieren, bij de Rivierendreef in Ganshoren, kan niet verkeerd terecht komen.

Stripwinkel ~ALEX~

• Nieuwe strips(~20% op klantenkaart)

• Grote keuze in 2de hands strips

• Uitgebreide keuze antiquariaat en reclame uitgaven

U vindt ons op het volgende adres:
Gitschotellei 88 (500m van Berchem station)
2600 Berchem
Tel: 03/236.25.40
Openingsuren: Ma~Do :12.00~18.00u
Vrij :12.00~19.00u
Za :10.00~18.00u

JACQUES MARTIN MAAKT SCHOOL

Frank Huygens

In de wereld van de grafische kunsten poogt men steeds diverse tekenaars rond een welbepaalde stijl of school te groeperen. Zo spreekt men onder stripkenners van de klare lijn, de Brusselse school, de Atomium-stijl, de Vlaamse school, enz. Sommige connaisseurs menen zelfs een Leuvense school te herkennen in het werk van Jean-Pol en Berck.

Van zodra de term *Brusselse school* valt, flitsen onmiddellijk namen als Hergé, Jacobs en Bob De Moor door de geest. De **grote onbekende** in dit gebeuren blijft echter Fransman Jacques Martin (°1921). In tegenstelling tot de indigestie veroorzakende overdaad aan boeken over Hergé, moet de liefhebber het stellen met die ene voortreffelijke studie *Avec Alix* (1984) van de hand van Thierry Groensteen en Jacques Martin zelve. Toch is het precies deze tekenaar-scenarist die niet enkel een unieke stijl heeft gecreëerd maar tevens het genre van de historische strip definitief heeft vorm gegeven. Met *Alex* heeft Martin vanaf 1948 de lat meteen zeer hoog gelegd. Elke tekenaar met enige beroepseer die zich aan het moeilijke genre van het historische beeldver-haal wil wagen, kan niet anders meer dan zich uitstekend documenteren. Met wat wapperende mantels en flitsende degens kan men nog enkel in de fantasy-strip terecht.

Juillard: ontwerp voor een voorkaft van Roodmasker

Het duurde vrij lang voor de zuivere en wat stugge lijn van Martin school maakte. Zijn collega's Hergé en Jacobs wisten zich al vrij vlug omringd door een schare navolgers. Reeds vanaf de vroege jaren '40 werd de klare lijn van Hergé de norm voor menig debutant, hoewel Joost Swarte het begrip slechts in de jaren '80 een elitair cachet zou geven. Edgard-Pierre Jacobs trof in de getalenteerde veeltekenaar Karel Verschuere een waardevolle navolger. Van de latere matte epigonen als een Dominique Hé hoort men gelukkig al niets meer.

Het belang van Martin werd pas duidelijk toen hij zich eind jaren '70 liet assisteren door bekwame tekenaars als Gilles Chaillet en Jean Pleyers. Nadat hij in 1972 de Studio Hergé had verlaten, stortte Martin zich resoluut op zijn eigen reeksen die tot dan toe niet even regelmatig verschenen. Als **verteller pur sang** in de grote traditie van Hergé en Jacobs, komt het maken van verhalen bij hem op de eerste plaats. Martin denkt zes tot zeven albums vooruit, maar vindt nauwelijks de tijd om ze uit te tekenen: *Een strip realiseren vereist het trekken van kilometers lijnen*, aldus Martin in 1987. Het documenteren en tekenen van Alex kost hem al vlug een jaar intensief werk. Voor deze gepassioneerde verteller zat er niets anders op dan medewerkers aan te trekken. Vanaf 1977 nam Chaillet het tekenwerk over voor Lefranc. Met Jean Pleyers creëerde Martin in 1978 de middeleeuwse reeks *Tristan* (eerst als Xan in voorpublicatie bij het weekblad Kuifje/Tintin). De figuur van Gilles de Rais fascineerde Martin reeds zeer lang. In 1946 schreef hij te Parijs een toneelspel rond deze gecultiveerde en schatrijke wreedaard. Van zodra de censuur m.b.t. strips in de jaren zeventig was geluwd, maakte hij plannen met zijn vriend en collega Paul Cuvelier om een reeks rond Gilles de Rais op te starten. Martin kwam via Cuvelier weldra in contact met **Jean Pleyers**. Cuvelier was te ziek geworden om het project van Tristan verder uit te werken, en Martin besloot na een geslaagde proefopdracht om de tekeningen voor de nieuwe reeks aan Pleyers toe te vertrouwen. Hoewel Pleyers zelf zijn stijl niet graag hoort vergelijken met die van Jacques Martin, kunnen we toch stellen dat hij grafisch het midden houdt tussen Cuvelier en Martin.

Zijn ware erfgenaam vond Martin echter in de gedaante van de jonge Franse tekenaar **André Juillard**. Hun ontmoeting werd bekokstoofd door Jean-Pierre Dionnet (toendertijd redacteur van *Métal Hurlant*), die wist dat Martin op zoek was naar een tekenaar voor een nieuwe reeks. Jacques was meteen verrast door de hoge kwaliteit van Juillard's tekenwerk. Na een jaar sloegen beide auteurs de handen in elkaar. Zo ontstond in 1984 *Arno*, een historische strip ten tijde van Napoleon. Martin beschouwt Juillard als zijn meest begaafde medewerker, die wel honderd pagina's per jaar kan tekenen. In het tekenwerk van Juillard komt hij dan ook niet tussenbeide, iets wat hij wel nodig achtte bij Jean Pleyers. Pleyers, die Martin bewonderde als

een goeroe, kon in de eerste jaren van hun samenwerking moeilijk zonder de helpende hand van zijn lichtend voorbeeld. Hierover maakte Martin in 1987 volgende opmerking: "Ik moet zijn tekeningen altijd herzien, iets dat ik bij Juillard niet hoef te doen". Pleyers worstelde toen met de decoupage van het verhaal. Tevens maakte hij diverse perspectivische fouten in de verhouding van figuur en achtergrond. Deze onnauwkeurigheden werden door Martin steeds in potlood verbeterd. "Martin tekent de voorwerpen op hun plaats, wanneer het moet en zoals het moet", zegt Pleyers zelf.

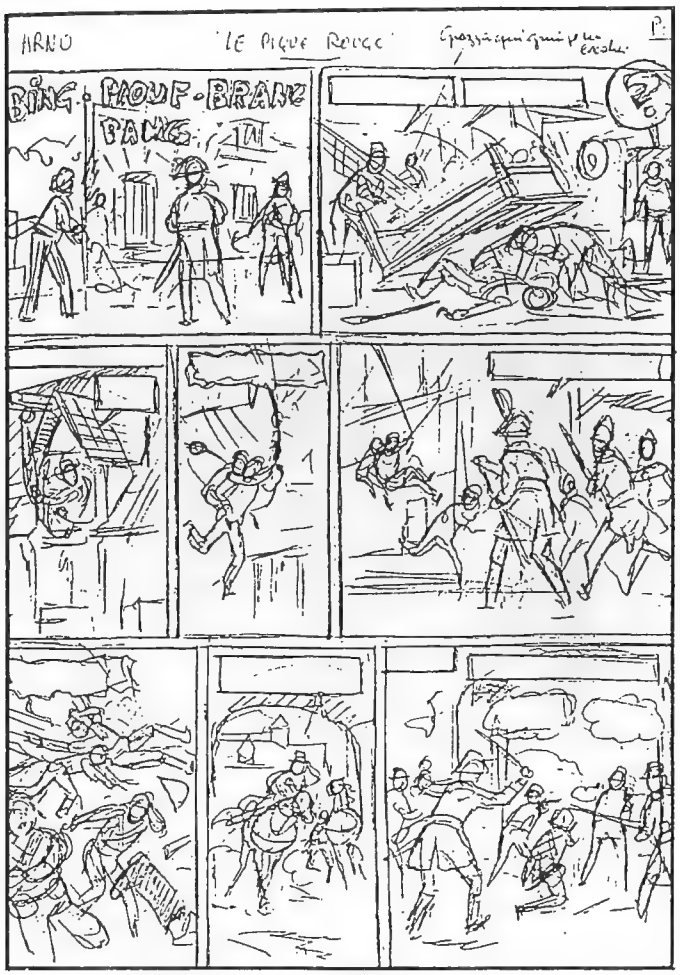

voorbereidende schets van Martin voor Rode Schoppen

Met de creatie van Arno in 1984 werd Juillard, die sinds 1974 als illustrator-striptekenaar aan de slag was, al vlug de belangrijkste auteur van historische strips in Frankrijk. Hij bereikte met Arno een lijnvoering die als een luchtige variant van de fijne Martin-stijl kan gedefiniëerd worden. Niets voor niets was Alex de uitverkoren held van Juillard toen hij als jonge snaak het weekblad Tintin las. De haast overdreven aandacht voor de architectuur, die Martin waarschijnlijk aan zijn onvoltooide opleiding als ingenieur overhield, wordt bij Juillard getemperd tot een mild classicisme. Figuren en decors zijn in een gelukkig evenwicht. Deze uitpuring gaat nu nog steeds verder. In tegenstelling tot de tekeningen van Martin in de jaren '80-'90, die in zwart-wit wat saai en technisch ogen, slaagt Juillard er in om ook in zwart-wit te overtuigen door een evenwichtige detaillering. Al gauw kende ook de tandem Martin-Juillard zijn navolgers. Op scenario van Daniel Bardet gingen Erik Arnoux (*Timon van de velden*) en Patrick Jusseaume (*Het huis Kwant*) historische verhalen tekenen die zich in de achttiende en negentiende eeuw afspelen. Meteen was de trend gezet; Frankrijk ontdekte zijn eigen glorieuze verleden dankzij Martin. Na de oudheid en de klassieke middeleeuwen wist hij op die manier ook de moderne tijden als een boeiend kader voor strips te introduceren.

PAF BANG POW PAN
VITE ARNO PAR ICI !!
EN AVANT !!!
FAITES FEU! NON - AUX SABRES! TONNERRE!
DEPECHE-TOI GRAZZIO! TU PRENDRAS DES SAUCISSES AILLEURS!
OUCH!
AÏE!
IL ME FALLAIT ON N'A TOUJOURS PAS MANGÉ!
MAIS TIREZ! TIREZ PAR L'ENFER! ABATTEZ-MOI LES CHIENS LÀ !!!
PAN!

Vóór grootmeester Jacques waren Liliane en FredFuncken reeds actief in deze periode, zonder echter verder te raken dan flauwe mantel- en degenverhaaltjes. De Franse Juillard-epigonen verzopen evenwel in uitgekiende verhalen die bol staan van pretentieuze gevoelens en saai decorwerk. **Patrick Jusseaume** wist zich echter van dit lastige juk te ontdoen en tekent momenteel in een vederlichte Juillard-lijn de boeiende reeks *Tramp* die bij Dargaud verschijnt in de Collectie Horizon.

Aldus krijgt de lijn van Martin die haast exclusief voorbestemd leek voor sterk gedocumenteerde scenario's, ook een mooie toekomst in moderne verhalen waarin emoties en psychologie domineren... en niet langer tempels en kathedralen.

Reclamestrips *inzicht!!*

Nieuws vanuit uit het hoofdkwartier van de Reclame-stripclub aan de Westkust, waar visser-voorzitter Jean-Pierre Legein een oogje in het zeil houdt. Heelwat strips uit dit artikel zijn op ruilbasis verkrijgbaar. Neem contact op met de Reclamestripclub! Ter Weide 9, 8670 Oostduinkerke. Tel. 058/51.23.02 (Nl:) 003258512302

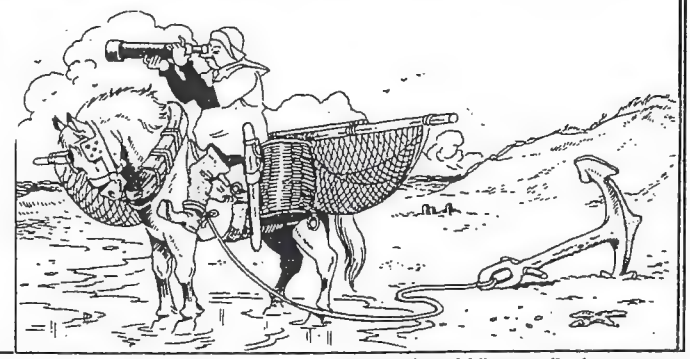

© Standaard Uitgeverij, Antwerpen

A van a één, a van a twéé... de 7 schaken

Het extra lange Suske en Wiske-verhaal werd in de gewone uitvoering samen verpakt met een gratis Suske en Wiske Weekblad-folder. Dit wordt een extra nummer genoemd, met daarin een compleet verhaal, het bekende *Bosspel*. Verder verscheen een luxe-editie van het feestalbum op groot formaat, in een oplage van 1000 genummerde exemplaren + 100 auteursexem-plaren, genummerd van **a 1 tot A 100**. Dit heeft niks met reclamestrips te maken, maar we vermelden het daar we hoorden dat er normaal 2000 van zouden verschijnen. In de stripwinkels is de voorraad dus beperkt. De voorkaft strip met afwisselend bruin-blauwe bladzijden is prachtig. Paul Geerts schreef en tekende het verhaal uit bewondering voor zijn leermeester Willy Vandersteen. Het is een avontuur geworden over de eeuwige jeugd van zijn geestes-kinderen Suske en Wiske, dat zich afspeelt ten tijde van de kinderjaren van Vandersteen. We bevinden ons dus in het jaar 1925 in De Seefhoek, de Antwerpse volksbuurt. Wie van nostalgie en de goeie ouwe tijd houdt, moet zich beslist dit album aanschaffen. Al was het alleen maar om zijn kinderen iets te laten bijleren over Antwerpen. Edukatief gezien is dit een opvoedkundige en leerlijke strip.

Een droom wordt werkelijkheid

Tekst en tekeningen van dit verhaal uit 1994 zijn van Bert Deyaert. De strip gaat over de vierdagenweek, arbeidsduurvermindering en de vakbonden. De uitgave is van LBC (Landelijke Bedienden Centrale).

De astroloog van Brugge - Yoko Tsuno

Iedereen weet ondertussen wel dat bij dit album een gratis supplement van 24 pagina's met info over Yoko werd gevoegd. We ontwaarden ook wel dat een winkel er een ex libris bij schonk. Wat we niet wisten, is dat een zeer prachtige tekening (geen ex libris, mooier nog) geschonken werd bij aankoop van het album in de 'Club' winkel(s), die zouden gevestigd zijn in Mechelen en/of Leuven.

Robbedoes en de shampoo-albums

In de **AD-Delhaize** winkels (niét in de Delhaize) werden twee albums aangeboden van Robbedoes en Kwabbernoot: *De stiltemakers* en *Robbedoes in New York*. Bij aankoop van twee produkten van Laboratoires Garnier voor een waarde van minimum 500fr. kreeg je één album. Niet goedkoop dus. De aktie liep in begin

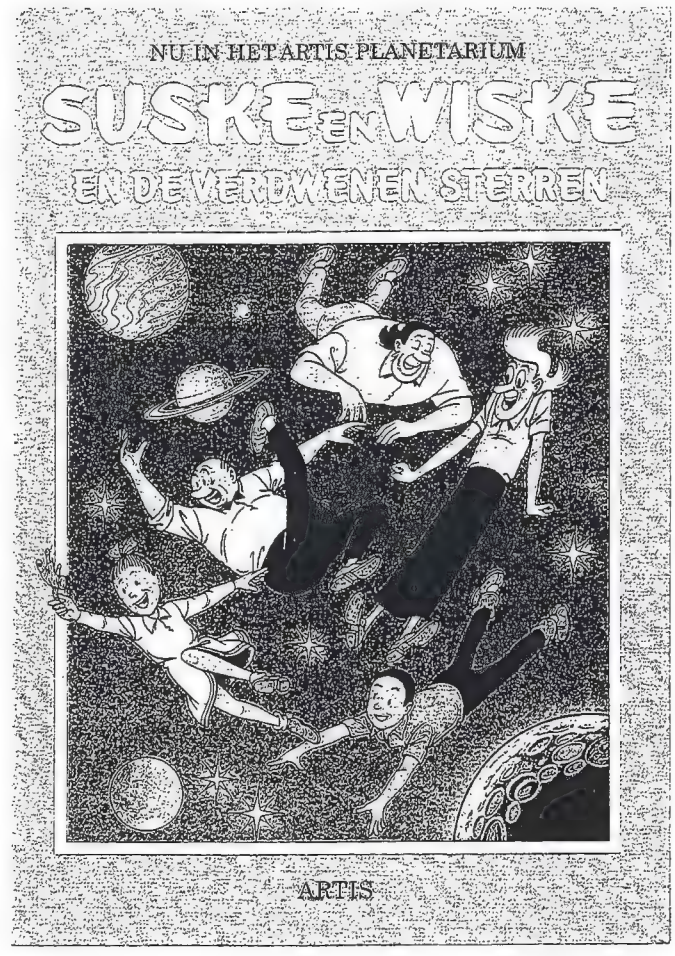

februari. In verzamelaarskringen zijn de "Garnier" albums van Robbedoes gegeerd, vooral deze uit 1995 van de GB-aktie. Het is namelijk een feit dat verzamelaars het er vrij moeilijk mee hebben steeds maar shampoo en andere haarprodukten aan te kopen. Bij sommige leden zou een extra-wasbeurt nochtans geen kwaad kunnen! (grapje van de voorzitter).

Curiosa

Suske en Wiske en de verdwenen sterren

Vanaf 27 maart brengt het Artis Planetarium (Amsterdam) een nieuw planetariumprogramma in samenwerking met Standaard Uitgeverij. De bekende helden maken vanuit het laboratorium van professor

Barabas een spannende reis door de ruimte. We kregen een prachtige uitnodiging voor de prémière, een folder in kleur op geplooid A4-formaat. Vooraan zie je een tekening van Suske, Wiske, Lambik, Jerom en Sidonie die tussen de sterren zweven. Binnenin staat de aankondiging van het gebeuren, in verschillende tekstballonnetjes geplaatst. Mooi gedaan en zeker het verzamelen waard.

Thomas Pips terug van weggeweest

Ter gelegenheid van het 3-daags stripfestival in Beveren-Waas (zie ook de folder in dit nummer), verschijnt een verhaal van Thomas Pips voor het eerst in album. Er is ook een beperkte uitgave van 500ex. Als steun voor de Reclamestripclub werd in ieder album een informatieve pagina opgenomen. Bovendien werden ter viering van ons 2-jarig bestaan 80 ex. speciaal voor de leden van de club genummerd van A tot en met Z, en van D.R.C 1 tot D.R.C. 43. Het album wordt ook gesigneerd door Buth. De Reclamestripclub voegt ook bij elk album een certificaat op naam.

Robbedoes en de kauwbonbons

Oh-la-la...
Wie kent deze bonbons niet? Bij de kruidenier vonden we een doos waarin 18 stuks met fruitsmaak. In die dozen kan ja 8 verschillende stickers vinden met de afbeelding van figuren uit de Robbedoes-strips.
De doos is van Lutti, maar op de sticker van de graaf van Rommelgem lezen we "Leo".

Rechtzetting

Vorige maand waren er twee kleine foutjes geslopen in onze bijdrage: Frank en Erwin zijn tot nu toe onbekend. We hadden het in feite over Frank en Ewoud. Iets verder in de tekst ging het wel degelijk om Stulife (Student Life).

Nieuws uit Nederland

Peter Aardappelsalade

In de *C 1000* van 5 september '95 van de gelijknamige winkelketen verscheen een korte strip, *Koken met Peter Aardappelsalade*. Tekenaar is Varekamp.

Simplon

Simplon zomeroffensief is een nagezien uitgave zoals ze het zelf noemen, waarin diverse stripjes. Dit is een uitgave van Simplon jongeren Hotel. Ze zoeken enthousiaste nieuwe vrijwilligers voor allerlei bezigheden. Voor wie zich geroepen voelt, is het telefoonnummer 050-135 221.

Haagse Harry

Tijdens de Bredase stripdagen van 21-22 oktober '95 verscheen bij stripantiquariaat Panda *Kejje dat?!* van Haagse Harry, getekend door Marnix Roel. Dit album was alleen tijdens de stripdagen te verkrijgen in Breda, zo stond het in dit album in het plat Haags.

In het album staat achteraan ook nog de erg leuke één-pagina-strip *PANDA VEVETWINTAG JAAH !!*, waarin Hans Matla optreedt. We zagen hiervan ook nog een poster hangen, ter gelegenheid van het 25 jaar bestaan van uitgeverij Panda.

De ring van Ratanna

Deze strip van auteurs Ed Schilders en Luc Verschuren is een uitgave van de N.V. Tilburgse waterleiding Maatschappij, die al 100 jaar water verspreidt. Het verhaal gaat over sabotage op het waterleidingsbedrijf. Aangeslotenen die via hun girorekening automatisch het verschuldigde bedrag laten afrekenen, krijgen zo'n album. Tekenstijl en presentatie doen denken aan de uitgaven van de KBU uitgevers.

Kat en hond?

Het Blad Hond en Kat bevat een stripje, *Virginia & Wolf leven als kat en hond.* Het is een uitgave van Pretperfekt, producent van SMOLKE hondevoeding en Kroller Kattenvoeding, alleen in de dierenwinkel verkrijgbaar. Dit is al nummer 1 van de tweede jaargang, voorjaar 1995.

Ritstier

Ditjes en Datjes nr.4 van september-oktober 1995, een familieblad van supermarkten Dirk van den Broek, Bas van der Heyden, Digros, Dirkson en Jan Bruijns, Vakantiewinkel van D-reizen, de Dirk III slijterijen en Dirx drogisterijen,... (even ademhalen)... bevat weer een strip van Willem Ritstier.

Voorlichtingboekjes

De Rutgers stichting heeft twee smalle, langwerpige voorlichtingboekjes uitgegeven.
Voor jongens : *Wat ik je wil zeggen ...*
Voor meisjes : *Wat ik je wil zeggen ...*
Ze verschenen reeds rond 1988 en bevatten 1 korte strip. Er wordt o.a. uitgelegd hoe je een condoom moet aanbrengen.

Afval

Afval aanbieden? Zo doet U het goed. De titel van dit boekje werd in het Nederlands, Engels, Frans, Turks en Marrokaans op de voorkaft geplaatst. De gemeente Den Haag, Dienst Stadsbeheer, Sector Milieucommunicatie bracht het op de markt, met een aantal korte strips over het milieu. Onderaan zijn telkens tips vermeld in de 5 talen. De weinige woorden die in het stripje gesproken worden, zijn wel alleen in het Nederlands.

Tjakka

In het jeugdblad van boodschappen van januari 1996 vonden we een Taksi-advertentie. Daarin staat dat een gratis avonturenspel, *Met Taksi op avontuur*, klaar ligt bij Tjakka. Bij het spel hoort een extraatje: een strip die naar verluidt net zo spannend is als het Taksi-spel zelf. De tekstballonnen zijn echter leeg. Wie het verhaal afwerkte voor 14 februari kon een prijs winnen.

OPENINGSUREN :
WEEKDAGEN:
VAN 17.00 TOT 20.00 H
VRIJDAG :
VAN 15.00 TOT 20.00 H
ZATERDAG :
VAN 10.30 TOT 19.00 H
ZONDAG :
VAN 10.30 TOT
13.00 H
OP 50 M. VAN
HET STATION

GRATIS EX LIBRIS!
bij
Dagboek van een bos, deel 4

FAX/TEL. 055/31.81.74

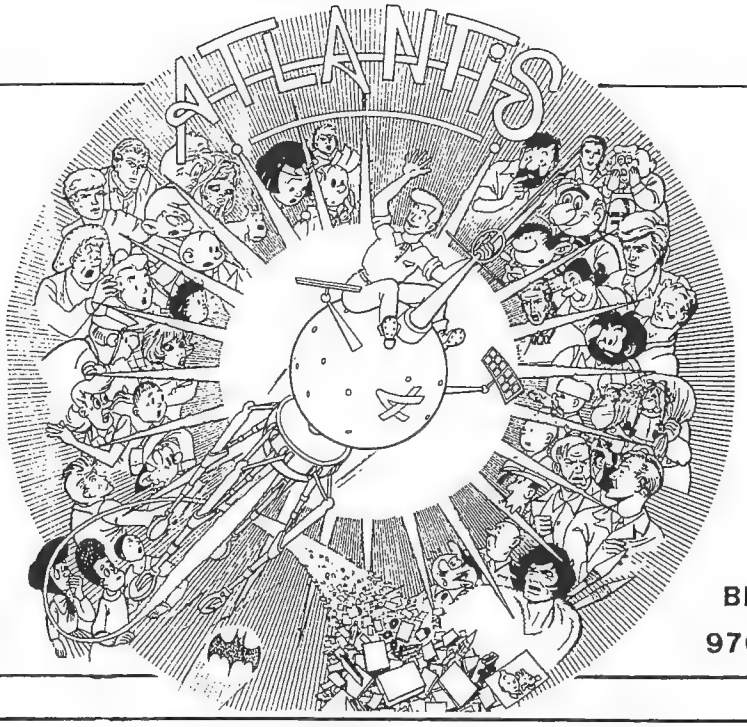

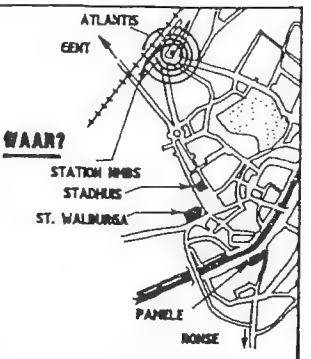

BROEKSTRAAT 2
9700 OUDENAARDE

De tanden van de haai
(François Boucq)

Speciale editie t.g.v. het **tienjarig** bestaan van Stripwinkels **Tistjen Dop** en De **Galliër**.
Luxe editie - 300 ex. - linnen kaft met stofomslag.
Genummerd en gesigneerd.
Verschijnt in mei 1996.
Prijs: 2500 Bfr.
Voorintekenprijs: **1950 Bfr.**

Indien u een exemplaar wenst te bestellen kan dit door overmaking van 1950 Bfr. op rekeningnummer **646-0278010-22**.
Let op: Het geld moet op deze rekening binnen zijn uiterlijk 30 april 1996.
Verzendkosten zijn inbegrepen.

STRIPWINKEL
GOBELIJN

MECHELSESTRAAT 35
LEUVEN

016 / 23.55.86

Gratis zoekertjes. Schriftelijk meedelen.

Hou er rekening mee dat we afsluiten vòòr de 10de van de maand.

GEZOCHT:

*Comics en classics: Amerikaans of Nederlands, o.a.: Fantastic Four/4 verdedigers; Hip Comics; Vanderhout uitgaven. Ook ruilen mogelijk tegen divers aanbod klassieke en antieke strips — Patrick Vranken 052/30.50.40.

*Michel Vaillant: luxe-uitgave van *Irish Coffee* — Michel Sels 015/61.63.89 -37-

*Kiekeboe: Mini-Top Roddel n.a.v. luxe album nr.50; geef 500fr. voor Suske en Wiske briefkaart met striphitparade, bijlage bij familiestripboek '93 — Chris Huybrechts 03/665.16.82 -37-

*Ciso Science Fiction 5/6; Brabant Strip Magazine 1 t/m 18; Flintstones 3.1 (Karavaan); De vijf en het spionage-mysterie; USA-strips 1,3,7; Kapoentjesalbums 1952-1, 1952-2, 1952-3, 32,42,45,50,53,54,55. — Hendrik Neyts 09/385.43.09 (na 18u.) -36-

*Kiekeboe: alle informatie over de strip, de tekenaar, verschenen albums en gadgets. Nog diverse stukken gezocht, bezit heel wat ruilmateriaal. — Roland Guillemijn 056/60.52.89 -36-

*Wordt Vervolgd Striplexicon; Dictionnaire Mondial de la BD (door Gaumer); Matla-katalogus 8° editie; in goede staat. Er kan geruild worden tegens albums of curiosa (zie verder). — Martin Floré 050/37.09.77 (voormiddag) -36-

*Marc Sleen curiosa ter inzage, voor beschrijving en eventuele afbeelding in deel 3 van de *Marc Sleen Gids*: postkaarten, posters, sleutelhangers, kalenders, reclamemateriaal, enz.... — Yves Kerremans, Lispersteenweg 314, 2500 Lier, 03/488.06.36 (na 18u.) -35-

*Alles over/van Jan Bosschaert, ook info. Ruilmateriaal voorhanden. Prullaria van Batman: puzzels, autootjes, popjes, etc... — Michael Michiels 03/644.44.49 -35-

*Pats, losse nummers tot 1974. — Bart Van Nuffel 052/34.12.56

*Corso (1961: 14) ; Eppo (1975-1982) ; La semaine de Suzette (1956-1957) ; Schtroumpf mensuel (12.1989) ; Télémoustique (2.6.1994) ; Le Trombone illustré (2037 en 2051). Jozef Peeters, 016/32.46.99 (werkdagen 9-17u.). -34-

*Weekbladen: Kuifje '49: 37t/m52, '51: 1t/m52, '59: 38, '61: 1-20-40, '63: 44-51 ; Robbedoes: 799t/m809,862t/m864, 873, 1254 ; KZV: '49: 48 ; Wrill: 16t/m24, 61t/m77, 81, 85t/m98, 138t/m141, 163 ; PumPum: alle jaren met Kresse, Toonder en Dulieu ; Mickey: 313, 314, 325, 326, 329, 359, 469 ; alles over Paulus de Boskabouter in tijdschriften en damesbladen. Tevens aangeboden: Zeer veel stripalbums en stripweekbladen, stuur een zoeklijstje! — Willem in 't Hout, Ketensedijk 27, 2902 LA Capelle a/d IJssel, 010-4517605. -35-

*Brabant Strip Magazine nrs. 1 t/m 8,10,11 ; Kiekeboe nrs. 1,2,37 ; Standaard Kiekeboe 23,30,34,38,39,41 (1ste herdruk) ; Stripschriften nrs. 149-247 ; Robbedoes losse nrs. 10/3/83, 12/12/83, 20/5/86, 18/6/86 — Filip Lomme 02/452.50.08 na 20u00. -36-

*Kuifje albums 1,2,13,15,17,25,30,56,59,60; Kuifje pocket 1,2,3,19. — Ludwig De Koninck.

*Thorgal nrs. 10-12 ; Blauwbloezen 15 ; Dees Dubbel, De neus van Patatas ; Ketje 16 ; Ouwe Niek 20 ; Pokervrouw 2. Gezocht in eerste druk, zeer goede tot nieuwstaat, ruilen mogelijk. — Danny Warmoes, 051/77.96.15 -34-

*Bravo los 7° jg.; 9° jg. (nieuwe reeks) nr. 29; 10° jg. nr.2; Mickey los nr. 422 ; Pep jg. 1963+1965 ; Ons Volkske albums 10, 28, 29 ; Ohee 15,34,99 ; Robbedoes nr.457 ; Op het eiland Amoras, 1ste druk, niet noodzakelijk perfect, maar wel in "originele staat". — Patrick Vranken 052/30.50.40.

TE KOOP/RUILEN:

*Suske en Wiske: de 5 Milkana-poppen, 5000fr. — Joeri Delamane, J. Van Gentstr. 14, 9940 Ertvelde -36-

*Kuifje: *Tintin en Amerique*, zwart/wit; tal van curiosa: houten puzzel, puzzels jaren '60, wenskaarten, LP, sigarenbanden, Bobbie bubble gum-doos, stickers Salik, glazen, ... — Didier Lybeer 051/30.83.32 -36-

*Reclameobjecten en -curiosa van talrijke stripfiguren en reeksen, tevens tal van interviews met auteurs. — Martin Floré 050/37.09.77 (voormiddag) -36-

*ONS VOLK 1945, 24 nummers met talrijke illustraties van Marc Sleen. — Yves Kerremans 03/488.06.36 (na 18u.) -35-

*Donald Duck weekblad vanaf 1953 — J.J. Jansen 03495-34503 -34-

*Ohee: lot van 120 verschillende nrs., 3600fr. — Danny Warmoes, 051/77.96.15 -34-

*Robbedoes album 7 (trap), compleet, — Patrick Vranken 052/30.50.40

*Nero 32 1ste drukken in goede staat: o.a. Rattenkasteel, Rode keizer, ... — Chris Huybrechts 03/665.16.82 -37-

*Suske en Wiske weekblad "leesportefeuille": nr.2 Kiekeboe in carré; nr.9 Fanny op surfplank. — Filip Lomme 02/452.50.08 na 20u00. -36-

Geef ons er nog één, Van Hamme!

Van Hamme kan men terecht een grootmeester noemen in zijn métier. Het lijkt wel de man met de gouden handen. Op zijn palmares prijken series als Largo Winch, XIII, Harlekijn, Thorgal, enz... Toch rust hij nog niet op zijn lauweren. Met het epos *Meesters van de gerst* voegt hij een nieuwe dimensie toe aan zijn kunnen. In deze serie, waarvan ondertussen vier albums verschenen zijn, beschrijft hij waarin kleine Belgen groot kunnen zijn, namelijk de kunst van het bierbrouwen. De kunst van het dronken worden is weer een ander verhaal.
In de vier delen volgen we het ontstaan van het bierbrouwen, van de abdijen met hun donkere zware bieren, tot het ontstaan van de pilsbieren.
De glorietijd was omstreeks 1907, toen België meer brouwerijen dan gemeenten telde, namelijk 3387, met een produktie van 16.018.580 hectoliters, geschonken in 150.000 cafés, en dit alles ten behoeve van 7 miljoen inwoners. We zien eveneens de neergang na Wereldoorlog I, met fusies, bankroet, totale sluiting, overnames. Gelukkig wordt in deze strip niet alles saai en dor opgevoerd. We leven intens mee met de verschillende generaties van een brouwersfamilie, hun dagelijkse kommer en kwel, de liefdes en het verdriet van een geslacht dat sterk geworden is door het immer vloeiende bier. Vanhamme brengt hier samen met - de uitstekende - tekenaar Vallès een serie die je zeker niet mag missen.

De meesters van de gerst :1 Charles 1854
:2 Margrit 1886
:3 Adrien 1917
:4 Noel 1932
Vanhamme & Vallès, uitgeverij Glénat, hc 459.

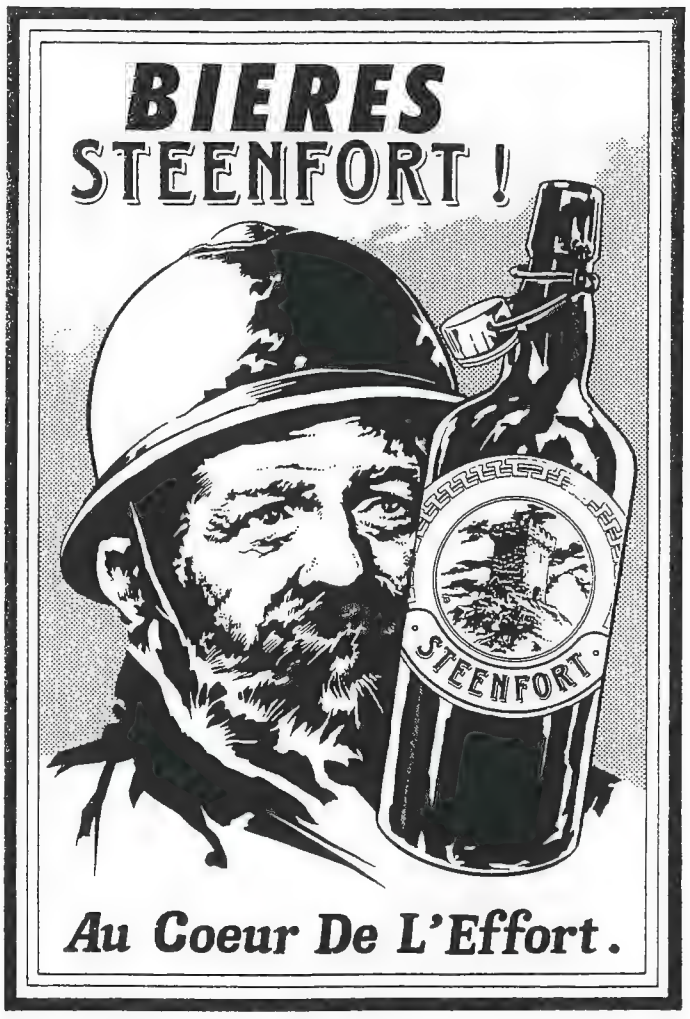

Don Lawrence

Je kan er bijna je horloge op gelijk zetten : reeds zeven jaar na elkaar verschijnt omstreeks het jaareinde een nieuw deel in de *Don Lawrence Collection*. Een reeks die er qua afwerking en vormgeving best mag wezen, een prachtig initiatief van Nederlander Rob van Bavel. Ze wordt gedrukt op glanspapier, wat het zwart-wit werk van Don extra accentueert, maar ook de verhalen in kleur winnen aan charme. De echte liefhebber van Don Lawrence weet wat hij mag verwachten van de tekenaar die bekend geworden is met Trigië en Storm. Ook ditmaal krijgen we een bundeling van kortverhalen die zelden of nooit in vertaling verschenen. Hierdoor kan de ware fan moeilijk verkrijgbaar werk aan zijn collectie toevoegen. De grootste verrassing in dit album zijn de zeven avonturen van Tarzan die de tekenaar ooit maakte voor het Engelse weekblad *TV 21 & Joe 90* (1965), verder nog een Karl de Viking verhaal en een tweetal Pony Express-verhalen. Het enige nadeel aan dit album is misschien het prijskaartje: 1995 fr is niet mis.
Je krijgt er wel heel wat voor terug.

Don Lawrence : The collection 7
Uitgever Rob van Bavel, hc 1995fr.

Het wrak van de Bounty

Adler is een verhalenserie over een Duitse piloot die in tropische streken de nodige avonturen beleeft. De strip zit boordevol aktie, alle verhalen zitten vol spanning en dynamiek. De verhalen spelen zich af na Wereldoorlog II. Adler is een "goede" Duitser : in 1942 deserteerde hij uit de krijgsmacht van het toenmalige derde rijk. In zijn vijfde avontuur bevindt hij zich echter niet aan de stuurknuppel van zijn vliegtuig, wel aan boord van de Tiki, de boot van zijn beste vriend. Zoals iedere stripcreatie trekt onze vriend het avontuur aan als een magneet. Hoe het komt, Joost mag het weten, door het toeval misschien, ontdekt onze vriend het wrak van de roemruchte Bounty. In dit wrak wordt het logboek gevonden, waarin de laatste maanden van het schip beschreven staan. Ook de gebruikelijke schatkaart duikt op. Maar dan gaat het fout. Enkele onvriendelijke personages bemachtigen de schatkaart op een niet al te wettelijke manier. Na het stelen van de kaart wordt eveneens de Tiki in een handomdraai onklaar gemaakt.
Geven Adler en zijn vriend de pijp aan Maarten?
Ik denk het niet, want onderaan de laatste pagina staat: "einde van het eerste verhaal".

Adler 5 : Black Bounty
Sterne, Le Lombard, 180fr.

Nachtmerrie

Stoere rechtopstaande reuzen, omzoomd met kreupelhout. Wie zijn deze wezens? Het zijn de longen van de wereld, bomen genoemd. Men treft ze overal aan in onze leefwereld, in tuinen, parken en bossen. Toch worden ze niet steeds goed behandeld door de mens. In het Amazone-gebied verdwijnen elke minuut ontelbare bomen, in ons kleine Belgenland doorsnijden autostrades kostbare natuurgebieden. De bomen kijken lijdzaam toe, bieden geen enkele weerstand. Stel dat ze zich wel zouden teweerstellen tegen de mens. Wat zou er dan met de wereld gebeuren? Tekenaar en scenarist Comès stelde zich ook deze vraag en bracht het treffend in beeld in *Het huis waar de bomen dromen*. Inderdaad, volgens Comès dromen de bomen, maar o wee indien deze dromen nachtmerries worden. De mens is dan niet langer zeker van zijn nietige leventje. Opgepast, argeloze toerist! Bij het doorkruisen van het bos wordt je omstrengeld door moordend kreupelhout. Kijk uit je doppen, roekeloze stroper, je leven wordt vernietigd door wurgende takken. Niets of niemand ontsnapt aan de opmars van de moegetergde bomen. Huizen en pleinen, bruggen en straten, alles wordt terug opgevorderd door de oprukkende natuur. Wat overblijft is slechts de mythische figuur, de groene man, één met de natuur, onmerkbaar opgenomen in het struweel, het leven van alle groen, de enige en echte meester van het bos. Met dit verhaal toont Comès zijn liefde voor de natuur; terug naar de aarde voordat de mens er zijn eerste wankele schreden op zette. Het ganse verhaal is zwart-wit uitgevoerd, hierdoor heeft de tekenaar meer ruimte om angstaanjagende beelden op te roepen. Verwacht van Comès geen vlot lopend avontuurlijk verhaal, zijn tekenwerk en artistieke neiging laten dit vermoedelijk niet toe. Bij hem wordt je pal met je neus op de harde werkelijkheid geduwd.

Het huis waar de bomen dromen,
Comès.
Uitgeverij Casterman, sc 450fr., 300 luxe ex. 1995fr.

Andreas? zozo...

Na een rustperiode van een negental jaartjes duikt Cromwell Stone terug op in onze regionen. Sinds 1986 leek hij wel van de aardbol verdwenen. Van de stripfiguren van tekenaar Andreas kan men immers alles verwachten. Bekijk zijn succesreeks *Rork* maar eens ; Rork is een figuur waarmee men alle kanten op kan wegens zijn geheimzinnige afkomst. Behoort hij wel tot de wereld van de levenden? *Zozolala* schreef reeds meer dan één nummer vol over Andreas en zijn Rork. Volgens mij heeft boven genoemd tijdschrift zich de laatste keer wel ietwat vertild aan deze figuur.
Heu, waar waren we mee bezig? Inderdaad, Cromwell Stone, hij zit een beetje in dezelfde orde als Rork: een magisch-realistisch figuur, getekend in een barokke stijl. De tekenstijl van Andreas is uniek, moeilijk te evenaren. Ieder figuur, elk beeld is opgebouwd uit arceringen. Dit is een strip die moeilijk anders dan in zwart-wit kan uitgegeven worden en dan nog op groot formaat. De pagina's hebben geen vaste indeling, soms worden één of twee pagina's gebruikt voor imponerende beelden in tijd en ruimte. Andere bladzijden worden dan weer verdeeld in kleine vlakjes die ieder zelf een verhaal vertellen. Prachtwerk, uitgegeven zoals het hoort: glanspapier, stofomslag, groot formaat, en een schappelijke prijs voor al dit moois.

Cromwell Stone 2
Andreas
Uitgeverij Sherpa, luxe editie nrs 1 t/m 99 (prijs onbekend), nrs 100 t/m 1000 gewone editie 999fr.

Nog meer Andreas

Qua gedachtengang zijn Andreas en Foerster aan elkaar gewaagd. Beiden zijn ze tekenaar en scenarist van geheimzinnige verhalen. Een normaal verhaal of scenario vloeide nog nooit uit beider pennen. Het was onvermijdelijk dat deze illustere figuren elkaar zouden ontmoeten. De handen werden in elkaar geslagen en *Styx* zag het levenslicht in de serie *Getekend*. Het scenario is van Foerster en ook de tekeningen zijn door hem gemaakt. Andreas zorgde voor de afwerking, met de gekende Andreas-arceringen. Het verhaal speelt zich af in de oorlogsjaren 40-45 en vertelt het levensverhaal van twee broers. De ene is politieman in hart en nieren, de andere detective uit zogenaamde roeping. Het geheel laat zich lezen als een *policier* uit de goede oude tijd. Een politieroman met occulte inslag dan wel. Zowel politieman als PI zijn op zoek naar de Styx, een geheimzinnig apparaat dat de ziel van overledenen uitzuigt, zodanig dat hun zielen geen rust vinden. Een gewiekste pretparkuitbater slaat munt uit deze verdoemde zielen door ze te tonen als holografische beelden aan het publiek.
Komt er een einde aan deze waanzin, wordt de Styx vernietigd, is de politie corrupt? Kijk en overtuig jezelf. Wel even het verstand erbij houden.

Serie Getekend : Styx
Andreas & Foerster,
Le Lombard, zwart-wit hc 420.

Ratatouille

Eén van de grootste blunders in de stripwereld is zeker en vast Rataplan, de hond die dommer is dan zijn schaduw. Lucky Luke valt de laatste jaren al moeilijk te pruimen en is nog slechts een schaduw van zichzelf. Rataplan blijkt in hetzelfde bedje ziek, doodziek klinkt beter. Bij het lezen van de eerste albums die voornamelijk één-pagina-gags bevatten, voelde je al dat er iets goed fout zat. Bij Lucky Luke heeft Rataplan een functie, hij zorgt voor de vrolijke noot, vult de onvermijdelijke leegtes op in het verhaal. Iedereen weet hoe het denken en handelen van deze hond in elkaar zit. Ontneem Rataplan zijn Lucky luke, plaats hem in een huis van bewaring met al even domme bewakers als hijzelf en de ramp is geschied. In de gagalbums

verschijnt af en toe wel een zweempje van een glimlach op je lippen, doch in de langere verhalen is het einde helemaal zoek. Flauwe melige afgezaagde grappen, die het zelfs al jaren bij Sus en Wis niet meer doen, worden hier met de regelmaat van klok ten tonele gevoerd. Alle vooroordelen die men maar kan bedenken, worden hier gerecycleerd. Domme roodhuiden, een militair die volgens het boekje werkt, rondreizende vrouwtjes van plezier, enz... Morris' naam staat wel op de kaft, maar hij werkte niet mee aan dit album. De Rataplan-verhalen worden uitgewerkt door studio Leonardo, die er een smakeloze spin-off van maakte. Ik krijg er misschien Gaia mee op mijn nek, maar ik kan Rataplans lijden niet langer aanzien, schiet neer die hond.

Rataplan 6 : De bode
X. Fauche & J. Léturgie
Lucky Productions, sc 180 fr.

Brunel uitgekleed

De parodiereeks, uitgegeven door Arboris, is mij reeds lang een doorn in het oog. Waarom een alom bekende uitgeverij als Arboris doorgaat zulke rotzooi te spuien is mij een raadsel. *(het verkoopt waarschijnlijk goed -red.)* Daar waar een parodie mij doet denken aan een lachwekkende afspiegeling van de werkelijkheid, is het in deze reeks net andersom. Het is bijna al sex wat de klok slaat. Vooral Roger Brunel, bekend van Stripspotters, is een jatter van andermans werk. Andermans werk jatten is geen doodzonde, maar voeg er dan wel iets nuttig aan toe. Als stripliefhebber heb ik er geen behoefte aan mijn geliefde stripheld of heldin zo vlug mogelijk in zijn of haar blootje te bewonderen. In Stripspotters draait de hele zaak slechts hierom: Roodbaard, Michel Vaillant, Guust, Yoko Tsuno, Natasja, enz... worden voorgesteld als geile perverselingen, slechts belust op vleselijke genoegens. Als Brunel nu nog een fatsoenlijk scenario in elkaar kon boksen, dan kon je zeggen dat het nog iets om het lijf had, maar hierin lukt ie steevast niet. Na amper vier à vijf pagina's geef je de moed op om de tekst te volgen en gooi je het album ergens neer, om het nooit meer te openen. Bah.

Parodiereeks 15: stripspotters 4
Roger Brunel
Arboris, 195 fr.

Bibberen met Swolfs

Yves Swolfs blies de westernstrip nieuw leven in met zijn keiharde held Durango, tekende twee historische strips, met Dampierre in de hoofdrol, en probeert nu zijn succes te vergroten met de horrorserie *Prins van de nacht*. Daar waar in deel één nogal wat bloed vergoten werd en geweld de hoofdtoon voerde, lijkt deel twee ietwat geciviliseerder. Ja, zelfs vampiers passen zich aan. Ze dragen een net pak, spelen viool en tonen oog voor vrouwelijk schoon. Alleen hun manier van voedsel tot zich nemen spreekt de modale burger niet zo erg aan. Twee slagtanden in je nek geplant krijgen en je levenssappen voelen wegvloeien, geef toe, er zijn leukere dingen op de wereld. Swolfs toont ons vampiers die men moeilijk kan onderscheiden van Jan met de pet. Veel moeilijker te vangen dan Graaf Dracul, van wie ieder weet dat hij te vinden is in één of ander oud krocht, omweven door spinnewebben. Zoals iedere vampier naarstig op zoek is naar een slachtoffer, zo ook wordt er een genadeloze jacht op dit creatuur ontketend. Swolfs tekent met overtuiging zijn figuren, neergezet in een echt aanvoelend decor. De kleuren zijn aangepast aan de loop van het verhaal, alles lijkt te wachten op een volgend slachtoffer. Lees, beef en vergeet niet op tijd een blik over je schouder te werpen.

De Prins van de nacht 2: de brief van de inquisiteur
Yves Swolfs
Uitgeverij Glénat, hc.459 fr

Willem

Een stapeltje Lombard-albums

Vasco aan de barbecue

Duivelaanbidding is een geliefkoosd thema van Chaillet. Ook in dit album onstnappen we niet aan de gezellige rondedans van blote meisjes bij een warm vuurtje. Die weten dan nog niet dat ze straks in dat vuurtje belanden, afijn, u kent de sfeer. Zoals gewoonlijk uitmuntend getekend, mooi ingekleurd, goed gedocumenteerd, en historisch verantwoord. Zo verantwoord dat het voor de argeloze lezer misschien wat ingewikkeld overkomt.

Vasco 14: Toverkunsten
Gilles Chaillet
Le Lombard

De ontsnappingen van de sherrif

De grapjes worden wat flauwer, het thema is dan ook niet onuitputtelijk, maar af en toe een pagina opslaan in een sombere bui kan best.

Robin Hoed 17: Ga je mee, sheriff?
Turk en De Groot
Le Lombard.

De vonk springt nog niet over

Is *De vonk* nu het eerste album in de reeks "Bliksem" , of is het net omgekeerd?. Ik zou het niet weten, en ook niet waar die titel dan op slaat. Ook niet na grondige lezing. Het verhaal speelt zich af in de toekomst, met flash-backs in onze tijd. Er is een interessant apparaat in de Wereldbibliotheek waarmee je het verleden als een film kan zien, en het gaat ook nog over organenhandel. Meer kunnen we uit dit eerste deel echt niet opmaken. Het is niet slecht getekend, en wie weet onthult de scenarist ons in deel twee een schitterende plot, waardoor dit geheel onverwacht dé reeks van de jaren negentig wordt? Kom het me dan vooral vertellen. Er is geen haast bij.

Bliksem: De vonk (of vice-versa)
Durieux en Delisse
Le Lombard.

Kijk eens in de spiegel

Rosinski doet het wat kalmer aan. Tekenaar Kas verzorgde al drie albums van **Hans**, zonder dat het verschil in stijl erg opvalt. Ook dit album ziet er weer goed uit, prima getekend, frisse kleuren. Het verhaal is gelukkig wat eenvoudiger dan gewoonlijk (al die tijd-eclipsen zijn op de duur toch wel vermoeiend). Het gaat deze keer gewoon om een monster dat raadselachtige moorden pleegt. Hans is de detective van dienst en rondt alles mooi af op pagina 48. *Het monster van Zwartlo* met Ardeliaanse kostuums, moet A.P. Duchateau gedacht hebben. Dat album vond ik toch nog iets beter.

Hans 8: Het gezicht van het monster
Kas, Rosinski en A.P. Duchateau.
Le Lombard

Waren de goden soulbrothers?

Het vorige album van Toenga, *Wet en bloed,* verscheen alweer zo'n tien jaar geleden. Aan Toenga, een goeie strip uit de zilveren jaren van het weekblad *Kuifje* hebben we nog sentimentele herinneringen. Aidans heeft het rustig aan gedaan - de eerste platen van dit nieuwe verhaal dateren uit 1994 - en het resultaat mag er wel zijn. Niet dat dit de hippe jongere in 1996 nog zal aanspreken. Om toch wat tegemoet te komen aan de noden van de tijd, brengt de auteur Toenga, Noen en Ohama in *close encounter* met buitenaardse wezens. Helaas is die kunstgreep ook alweer zo oud als de weg naar Scherpenheuvel, zelfs Karel Biddeloo doet dat al lang niet meer. De groene mannetjes blijken hier bruine mannetjes te zijn, en ze kijken zelfs naar een video-clip van Ohama. Voorzien van de nodige petjes zien ze er inderdaad uit als New-Yorkse *gangsta's*.
Toch met genoegen gelezen, dit album. Het is zelfs het best getekende Toenga-verhaal van de reeks. De fans zullen absoluut niet teleurgesteld zijn.

Toenga: De dood van de reus
Aidans
Le Lombard *Patrick*

Het mocht iets méér zijn

Het handelsmerk van tekenaar Franz is kwaliteit , dat bewijzen zijn goed uitgewerkte series zoals Lotusbloem, Thomas Noland en Lester Cockney. Zijn grote liefde is het tekenen van paarden en grootse uitgestrekte vlakten. Dit komt goed tot uiting in het dubbel-album handelend over de jeugd van Lester Cockney Mahoney. Het verhaal vertelt niet alleen Lesters jeugd, het toont ons ook het dagelijks leven in de stoeterij waar hij een onderkomen gevonden heeft. Franz vertelt eveneens treffend over de Ierse kwestie, de minachting van de Engelsen voor de Ieren, het verwerpen van hun godsdienst en levenswijze. Al wat "Iers zijn" uitademt wordt brutaal onderdrukt, zelfs met de dood tot gevolg. De stoeterij wordt letterlijk het mikpunt van de arrogante Engelsen. Het opjagen van pasgeboren veulens en drachtige merries is één van hun geliefde hobby's. Hef je hand naar je meester en je verlaat dit tranendal. Gelukkig is niet alles kommer en ellende, Franz gunt ons ook een blik op de alledaagse dingen: een kermis, het beslaan van de paarden, het gewone leven kortom. Eén ding neem ik Franz kwalijk.

Dat wordt smullen vanavond, denkt Toenga.

De verhalen worden uitgesmeerd over twee albums, alles verloopt cronologisch en wordt netjes opgebouwd zonder overdreven haast. Tot opeens de Engelse Miss Hannessy de stoeterij overneemt. Vanaf dan kan het niet snel genoeg gaan: de laatste twee bladzijden verhalen op een drafje Lesters levensjaren van tien tot achttien. Het lijkt wel of hij gedurende acht jaar niet meer bestaat, hoewel de avonturen van Lester Cockney het tegendeel bewijzen. Te weinig pagina's, Franz, of geen zin meer in volgende albums ?

Serie getekend: Shamrock song
Franz
Le Lombard, hc 420 fr. *Willem*

Casterman voor jonge ouders

Casterman heeft tradioneel een goed kinderboekenfonds, en ook kwalitatieve strips voor de allerkleinsten die net kunnen lezen. Want wat geef je ze altijd voor hun Sinterklaas? Van een overdosis *Urbanus* worden ze wellicht baldadig. Aan de nieuwste **Yakari** kunnen ze weer hun hart ophalen: het bos loopt onder water, en allerlei oude vrienden drijven voorbij. **Egel en muis** is zo'n reeks die doet denken aan oude beeldverhalen uit de jaren dertig en veertig. Allemaal beestjes, en alles kan. Zeer tof. Nog steeds beestjes in **Flopsy zoekt een huis**, een grote duidelijke stijl, over een varkentje dat vreemde reizen maakt in zijn dromen. Eerlijk gezegd las ik deze drie veel liever dan zogenaamde verhalen voor intellectuelen als "De Vonk/De bliksem" waar de scenarist zelf niet wijs uit geraakt.

Yakari en de witte dolfijn (Derib en Job).
Egel en muis in het Circus (Annet Kossen).
Flopsy zoekt een huis (Taymans en Di Giorgio).
Uitgeverij Casterman *Patrick.*

Vers bloed voor Standaard Uitgeverij

De als conventioneel bekend staande Standaard Uitg. begint langzaam maar zeker het geweer van schouder te veranderen. De van oudsher vertrouwde helden zoals Suske en Wiske, Nero, Bessy (ietwat melig in herdruk), de Rode Ridder en co., beginnen stilaan in ademnood te verkeren. Hieraan zal het veelvuldig verschijnen in krant of weekblad wel niet vreemd zijn. Dus moesten er nieuwe helden gezocht worden. Eigenaardig genoeg blijkt er nog wel talent van eigen bodem beschikbaar. Kijken we maar naar Biebel, Sam, Waterland en Baxter. Allemaal figuren van tekenaars met een frisse vernieuwende kijk op het hedendaagse stripverhaal. Laten we *Baxter* maar eens bekijken. Een figuur die het in de top tien van Suske en Wiske Weekblad niet zo erg goed deed. Logisch eigenlijk, want Baxter is niet de zoveelste afgelikte, voorgekauwde kinderstrip waarmee het weekblad al vol zit. Hier treffen we een meer volwassen strip aan, getekend met een niet te stuiten enthousiasme. Baxter is natuurlijk de hoofdpersoon, op de hielen gevolgd door zijn vriend en co-piloot Pinkie. De vrouwelijke charme wordt verzorgd door zijn vriendin Debbie.

Het verhaal dat hier nummer één meekreeg is niet het eerst verschenen verhaal in deze serie. In het weekblad verscheen het verhaal *Homunculus* in voorpublicatie op 45 platen (5/1/94 -2/3/94).

Baxter 1 : Banzaï
D' Hondt & Ravijts, 160 fr., sc. (met gratis poster).
Standaard Uitgeverij *Willem*

Extra bericht voor onze Nederlandse leden

Beste vrienden,

Een aantal onder jullie lieten weten dat ze nog geen magazines ontvingen dit jaar. Nu hadden we vorig jaar een aparte brief bij het nummer van **november 1995** gevoegd, waarin de achtbare leden verzocht werden tijdig het lidgeld voor 1996 te storten. Brabant Strip is namelijk Het Stripschap niet. Wij zijn een kleinschalige vereniging, waar we de meeste leden nog persoonlijk kennen. Heel de administratie van het magazine, pagina-opmaak, postzegels plakken en verzending inbegrepen, gebeurt hier door één en dezelfde persoon (vrijwilligers welkom). Om het werk niet te ingewikkeld te maken, werken we dus uitsluitend per volledig jaar, en we verzenden één keer per maand. Zo blijft het gemakkelijk bij te houden. Zodra iemand lidgeld betaalt voor het lopende jaar, krijgt hij gewoon alle verschenen nummers in de bus, klaar. Wie in mei betaalt, krijgt nog de nummers vanaf januari, enzovoort. Vandaar onze oproep in november, die door heel wat mensen gelezen werd. De leden die betaalden vóór 15 januari kregen zonder problemen alle nummers vlot in de bus. Dat was de afspraak. We kunnen wel vermoeden dat de meeste leden het lidmaatschap zullen verlengen, maar elk jaar zijn er mensen die ondertussen voor een andere hobby/woning/partner (*) kozen, dus... Wie nà 15 januari betaalde, heeft even moeten wachten, jammer maar helaas. Als service voor onze Nederlandse leden hebben we namelijk twee jaar geleden een Girorekening geopend, om extra overschijvingskosten te vermijden. Wij hangen dus nu af van de snelheid van de Nederlandse Postbank. Maar geen zorg, er is nog voorraad, en postbusje komt zó. *(*) schrappen wat niet van toepassing is.*

Op de valreep

Voor hen die nog twijfelen de succesreeks *Meesters van de gerst* aan te kopen is het de hoogste tijd (of al te laat). Tijdens de voorbereiding van deze pagina's raken de nummers één en twee van de reeks namelijk uitverkocht. *** Het is duidelijk dat onze recensies effect sorteren. *** Glenat overweegt geen herdruk in het Nederlands. *** Bij Arboris verscheen de nieuwe reeks Nomad. De uitgeverij beweert de eerste Europese manga te brengen. Volgens mij moet een manga aan bepaalde voorwaarden voldoen, namelijk gelezen worden van achter naar voor, van rechts naar links. Deze strip voldoet niet aan deze voorwaarden en is opgebouwd volgens een Europees strippatroon. *** Don Lawrence, de tekenaar van Storm, tekent niet zo snel meer als vroeger. Geen wonder, de man heeft reeds een tijd de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Bij Big Balloon, zijn uitgever, koestert men plannen om een spin-off te brengen van deze serie, om de wachttijd tussen twee albums op te vullen. Dick Matena stelde voor om hieraan vorm te geven, doch de uitgeverij opteerde *goedkopere* Spaanse tekenaars aan te werven. Het zal mij benieuwen. *** De ene spin-off na de andere wordt op ons afgevuurd. Zo worden nu ook de jonge jaren van Roodbaard in beeld gebracht door het duo Perrissin en Redondo. Het verhaal toont de baardloze held, toen hij nog Jean-Baptiste Cornic heette en twéé ogen had. *** Een nieuwe Robbedoes-club zag het licht. Mits overschrijven van zes maal het bedrag van 349 fr per jaar via domiciliëring ontvang je een gratis pakket met verrassingen. Het eerste pakket bevat de nieuwste albums van Kleine Robbe en Robbedoes, een Robbedoes uurwerk, een sticker van Kleine Robbe, het Robbedoeshoedje en de Robbedoesbrief. Inlichtingen: uitgeverij Dupuis, Rue Destrée 52, 6001 Marcinelle. *** Jodorowsky, bekend van Alef Thau, de Incal en de jeugd van John Difool, sloeg de handen in elkaar met de Spaanse tekenaar De La Fuente. Het resultaat is een leesbaar mystiek verhaal. Nummer één uit de nieuwe reeks *Aliot* kreeg de hoofding: *Het kind der duisternis*. *** Originele titel mag je wel zeggen. *** Uitgeverij Talent blijft maar nieuwe reeksen opstarten, waar gaat dat eindigen? Bij de Sleghte misschien? In elk geval, Mitton brengt de serie *De barbaren*, een Viking-strip. Thorgal en Erik de Noorman zijn hier maar klein bier tegen, afgehakte hoofden en ledematen alom. Een sterke vikingmaag moet je hiervoor hebben. *** Nog bij Talent verscheen de reeks *Gorn* met als eerste, bemoedigende, titel: *Zelfs de dood...* Het lijkt een beetje op Crisse's Kristallen Zwaard, prachtige kleuren en tekeningen voor een geslaagde nieuwkomer. *** Er zal geween zijn en geknars van tanden bij dit slechte nieuws: Dirk Stallaert stopt met *Nino*. Hec Leemans gaat door, "al moet hij alles zelf doen". *** Uit eigen ervaring weten we dat zoiets niét gezond is *** Be careful outthere. *** Volgende maand zijn we er weer, als we de ruilbeurs op 28 april zonder kleerscheuren doorkomen. ***

Yag Millew

STRIPSPECIAALZAAK

DE STRIPKEVER

Bruulcenter - Bruul 79 - 2800 Mechelen - Tel: 015 / 21 76 05

Open :
ma : 13u30-18u
di-vr: 10-12u30
13u30-18u
za: 10-18u

EX LIBRIS verkrijgbaar bij:
HERMANN: Sarajevo Tango (250ex.)
JEREMIAH 19 (hc + speciale wikkel)
OKNAM 4: Korrel zand
SODA 7, HC (300ex.)
DUBBEL IK 2, HC (100ex.)
JIMMY BOY: Rokende kat (190ex.)
MACHT DER ONSCHULDIGEN 2, HC (100ex.)

Ter gelegenheid van het 5-jarig bestaand van de Stripkever verschijnt een speciale portfolio van diverse auteurs rond het thema "kever".
Wendling (*De lichten van de Amalou*) signeert op vrijdag 15 maart '96 vanaf 14u00

1996 KAN NIET MEER STUK !...

FLASHBACK
63 stripfiguren
10 jaar oud
beperkte oplage
Harde kaft : 650,-
Slappe kaft : 349,-

INSIDE 1 HERMANN
Luxe-editie met zegelblad
750 ex. 795,- Fr.

HEC LEEMANS
Luxe-editie 500 ex.
extra verhaal : 995,-
Slappe kaft : 349,-

MERHO
Luxe-editie met zegelblad 750 ex. 795,-
Slappe kaft : 295,-

RIK CLÉMENT
Luxe-editie 350 ex.met Reinhart-album 1.295,-
Slappe kaft : 395,-

DIRK STALLAERT
Luxe-editie 500 ex.
extra Kitty-album : 995,-
Slappe kaft : 349,-

...dankzij COMIC! EVENTS. Info + bestellingen (058) 51 88 10

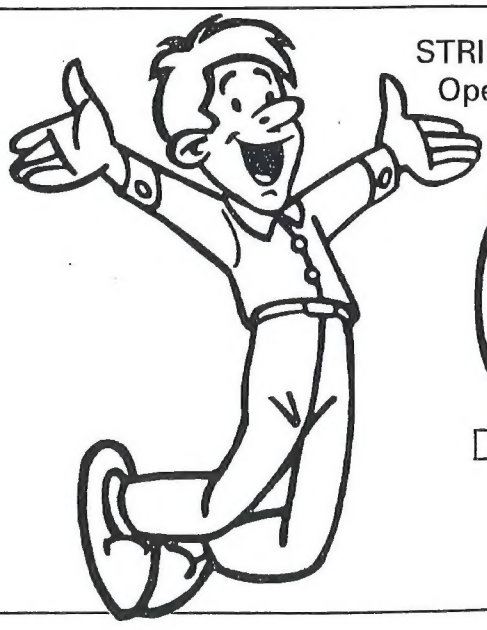

STRIPS - GADGETS - WENSKAARTEN - SNOEP - DRANK
Open : ma-do: 14-18u ; vr: 14-18u30 ; za: 10-18u

STRIPWINKEL

COMIC STRIPS

DE SPECIAALZAAK IN STRIPS

Hoogstraat 28 - 2800 Mechelen
Tel. 015/ 42.06.50

Speciaalzaak strips

Plouvier A. - Mahy C.

PHILBO

Boek- en papierhandel

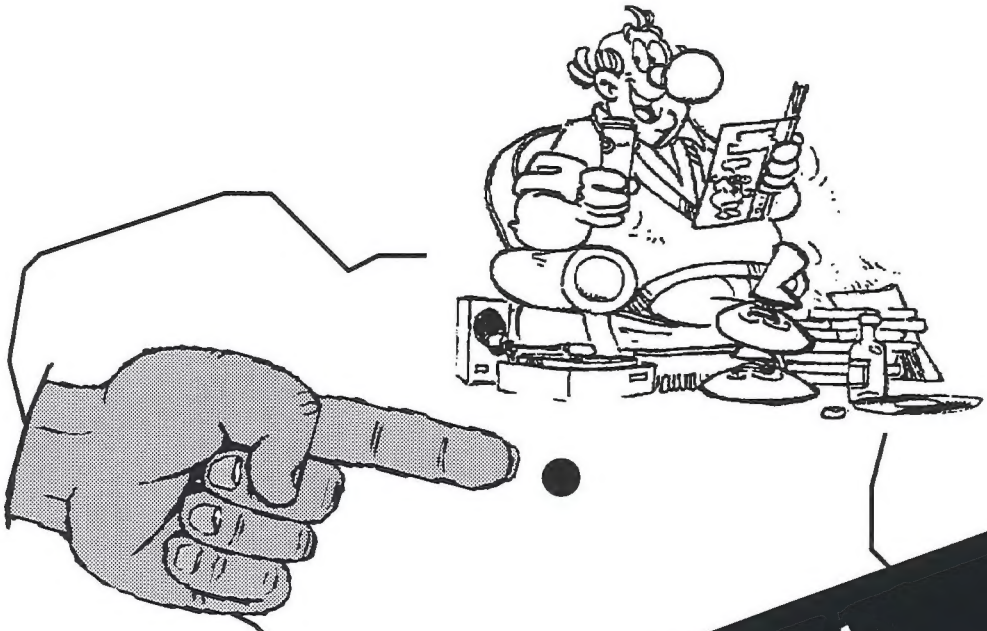

J.B. Nowélei 52 - 1800 Vilvoorde
Tel. 02/251 91 86 / Fax. 02/253 45 94

HRB 570.358 - BTW BE 578.679.630

Artis - Historia en Soubry Ruilcentrum

Ontwerp Drukkerij Dupress 02/253 62 19